

L'ETNA

REVISTA DE LLETRES

PRIMAVERA / 2007 / NÚM. 45 / 1€

**DOSSIER: ORHAN PAMUK,
PREMI NOBEL DE LITERATURA**

ENTREVISTES:
JOHN UPDIKE
ANDREU MARTÍN

PERFIL:
CARME MIQUEL

REPORTATGE:
'LES CENDRES D'ANGELA'

AVANÇAMENT:
'EL SECRET DE CHRISTINE FALLS'

editions
bromera

S U M A R I

3 OPINIÓ

EL FET DE LLEGIR, COM EL DNI,
PERSONAL I INTRANSFERIBLE

LLUÍS-ANTON BAULENAS

4

L'OPINIÓ DE LA CRÍTICA

5 PERFIL

CARME MIQUEL

PERE CALONGE

6

FLAIXOS

9

CAP A L'ECLIPSI DEFINITIU

ALÍCIA TOLEDO

10 ENTREVISTA

JOHN UPDIKE

MARIA VILLALBA

12 AVANÇAMENT

EL SECRET DE CHRISTINE FALLS

13 QÜESTIONARI

ANDREU MARTÍN

PEP MOLIST

DOSSIER

ORHAN PAMUK,
PREMI NOBEL DE LITERATURA

15

L'EXPLORADOR DE L'ÀNIMA TURCA

MATILDE V. ALSINA

16

UNIVERS PAMUK

JORDI LLAVINA

19

LES CENDRES QUE EMOCIONAREN
AL MÓN

LAURA IBÁÑEZ

20 REPORTATGE

TIPS DE RUCS

MARTÍ PERARNAU

21 REPORTATGE

«L'ESFERA» MÉS FANTÀSTICA CREIX

LOURDES TOLEDO

22 QUADERNS D'ANIMACIÓ LECTORA

EL MICALET S'OMPLI DE POR

JOSEP MILLO

24 QUADERNS D'ANIMACIÓ LECTORA

L'HÀBIT DE LA LECTURA
REPORTA MOLTS BENEFICIS
A QUALSEVOL EDAT

25

RESSENYES

29

NOTÍCIES

30 EL RETROVISOR

UN RETAULE DE PASSIÓ I MORT

FRANCESC CALAFAT

EDITORIAL

Traduir no és trair

Sempre ha estat una veritat inqüestionable: una llengua, una literatura i, sobretot, una cultura no s'han pogut mai salvar, mantenir o enriquir només amb el consum exclusiu de la producció pròpia. Per això, des dels inicis, tothom ha procurat esbrinar què feia el veí i s'ha deixat influir per allò que el seduïa i, fins i tot, l'ha imitat i copiat quan no era capaç de superar-lo. Els grecs bastiren la seua cultura partint de la dels pobles anteriors, i els romans ni tan sols es preocuparen per diferenciar la seua cultura de la dels grecs. I, d'aleshores ençà, la història no ha fet més que confirmar una mateixa dinàmica: la de recrear per a avançar, la de construir amb la suma dels triomfs anteriors.

En aquest sentit, cap llengua ni cap literatura amb pretensions de normalitat no s'han plantejat mai la conveniència de ser refractàries a les influències externes, sinó tot el contrari. De fet, les llengües i les cultures més riques i dinàmiques han estat aquelles que s'han deixat envair pels pensaments, pels corrents estètics i literaris i per la força creadora dels escriptors més innovadors en cadascuna de les èpoques, perquè només d'aquesta manera han aconseguit ser també exportadores de talents.

Per sort, la nostra literatura no ha estat mai aliena a aquesta visió i, des de l'època clàssica fins als nostres dies, s'han fet traduccions grans i magnífiques. Hi ha hagut sempre la consciència de la necessitat de traduir, de construir una literatura moderna que caminara al ritme de les altres. Però, en aquest esforç, els valencians hem estat, fins fa quatre dies, massa confiats i totalment dependents del treball fet, sobretot, per la cultura castellana, o fins i tot, per la iniciativa de les editorials barcelonines. Una tendència que, segons sembla, ha començat a canviar. Tenim ja bons traductors i editorials que arrisquen i aposten per la traducció i per la publicació d'autors estrangers de prestigi.

Bromera, per exemple, ens ha acostat a l'obra d'escriptors com Mohamed Xukri, Joseph Roth, Antonio Tabucchi, Naguib Mahfuz, Claude Simon, Dario Fo, Suso de Toro, Cees Nooteboom o Frank McCourt, entre molts altres, als quals ara hem d'afegir John Updike i l'obra del darrer premi Nobel de literatura, Orhan Pamuk. Tot un èxit, sens dubte, al qual no podem renunciar, perquè tenim també la nostra responsabilitat en el manteniment d'una literatura i una cultura comunes. Traduir ja no és només trair, en el sentit d'haver d'elegir entre una paraula i una altra i d'expressar la dificultat de mantenir-se fidel a l'original, sinó també enriquir una llengua i una literatura: la nostra. Un deure que hem d'assumir els uns i els altres.

EL FET DE LLEGIR, COM EL DNI, PERSONAL I INTRANSFERIBLE

LLUÍS-ANTON BAULENAS

DARRERAMENT, LA GENT QUE ES MOU PER LONDRES I NOVA YORK INSISTEIX EN UN FET QUE JA ÉS MÉS QUE UNA MODA: A POC A POC, TORNEN ELS DISCOS DE VINIL. SÓN EFECTES COL·LATERALS DE LA GLOBALITZACIÓ: AL COSTAT DE LA UNIFICACIÓ MASSIVA DE COSTUMS I PUNTS DE VISTA, SORGEIXEN MINORIES QUE REFORCEN LA INDIVIDUALITAT PER LA VIA DE DUR LA CONTRÀRIA. ESTÀ PASSANT AMB EL RETORN AL VINIL I ESTIC CONVENÇUT QUE S'ESTÀ

DONANT EN EL RETORN AL LLIBRE. MAI NO HE FET CAS DELS CANTS DE SIRENA QUE L'ARROSSEGAVEN A LA JUBILACIÓ O AL SUÏCIDI DAVANT LA TAN POPULAR GLOBALITZACIÓ D'IDEES I DE MITJANS. LA RAÓ ERA BEN SENZILLA: COM MÉS MUNDIALITZEM LA MANERA DE PENSAR, UN SUPORT FÍSIC DE TRANSMISSIÓ D'IDEES COM EL LLIBRE, PERSONAL I INTRANSFERIBLE, SOBREVIVRÀ COM EL DARRER BALUARD DE DEFENSA DEL PENSAMENT LLIURE I PRIVAT.

Fa uns vint anys, aquesta posició era dura de mantenir. La innovació tecnològica introduïa cada dia noves maneres de transmetre coneixements (i plaer). Els vells llibres es veien obligats a hibridar-se (recordem els intents de llibres-casset, de llibres-CD) o a sotmetre's (novel·les directament en CD, per a llegir o escoltar). La fi es veia en l'horitzó. S'havia d'entrar en un període d'agonia en què els lectors havien de ser cada cop més una minoria estranya enmig d'una videocultura profunda i potent. Doncs bé, no ha estat així. El llibre ha aguantat ferm l'escomesa de la modernitat mediàtica. Igual que la pintura va sobreviure a l'arribada de la fotografia i igual que el teatre va sobreviure a l'arribada del cinema.

I ara, el contraatac: els darrers anys el vell hàbit lector està revifant inesperadament gràcies a l'èxit dels clubs de lectura. D'una manera discreta, sorgits directament de la societat civil, cada cop n'hi ha més. Cerquen l'aixopluc d'una entitat per tal que els seus membres puguin trobar-s'hi: una biblioteca pública, un centre cívic... Són persones que es reuneixen per posar en comú la seva experiència lectora, per gaudir del plaer de compartir allò que, tal com hem dit més amunt, és un dels darrers reductes de la privacitat creativa. Un dels trets que singularitza els clubs (a part de l'aclaparadora majoria femenina) és el fet que són persones normals i corrents, de totes les edats i

procedències, que roben literalment una hora o una hora i mitja de la seva vida privada per parlar d'un llibre que han llegit (tant si els ha agradat com si no), amb altres lectors. A més, la Generalitat de Catalunya, a través de la Institució de les Lletres Catalanes, ja fa uns quants anys que ajuda a la consolidació dels clubs de lectura. Ho fa per mitjà del programa «Al vostre gust», que fa possible la presència de l'autor del llibre llegit en la sessió (normalment mensual) de posada en comú de la lectura. És la cirereta del pastís. Poques vegades un ciutadà pot intuir tant el benefici de la inversió de diners públics. Doble satisfacció, doncs: cultural i cívica.

L'èxit dels clubs de lectura, a un pessimista podria semblar-li el principi de la fi: un grup d'il·luminats que es reuneixen gairebé en pla sectari, per fer al llibre la respiració assistida (incloent-hi la injecció de diners oficials). Res més lluny de la realitat. Els assistents als esmentats clubs són gent positiva, oberta, dinàmica, que, sense gens d'esforç, esdevenen veritables agents de propagació de les virtuts de la lectura.

Continua, doncs, el mateix diagnòstic: el món editorial pateix una mala salut... de ferro. Però hi ha uns quants signes que, si les coses es fan ben fetes, ens fan creure que la perspectiva de futur només pot preveure's en clau de creixement i, sobretot, de revalorització del fet de llegir.

Els assistents als clubs de lectura són gent positiva, oberta, dinàmica, que, sense gens d'esforç, esdevenen veritables agents de propagació de les virtuts de la lectura

REVISTA DE LLETRES

45

PRIMAVERA

2007

L'ILLA ÉS UNA PUBLICACIÓ D'EDICIONS BROMERA,
COORDINADA PER JOSEP A. FLUXÀ I DIRIGIDA PER
JOAN CARLES GIRBÉS.

CONSELL DE REDACCIÓ: MARTA ESTRELLES I MARIA
VILLALBA
CONSELL ASSESSOR: PASQUAL ALAPONT, JOSEP
BALLESTER, JEREMIES BARBERÀ, SALVADOR BATALLER,
ISIDRE CRESPO, JOSEP GREGORI, VÍCTOR A. OROVAL,
JOSEP PALÀCIOS, ENRIC SALOM I ENRIC SÒRIA
CORRECCIÓ LINGÜÍSTICA: AMAIA CRESPO, JULI JORDÀ,
DAVID MORELL I BEGONYA SOLER
DISSENY GRÀFIC: ENRIC SOLBES
ARXIU GRÀFIC: DESIRÉE PALMA
MAQUETACIÓ: CARLES BARRIOS, EVA BUENO, SANTI
CERVERA, SUSANA FRAGUAS, PERE FUSTER, DANI
ROSELLÓ I XAVIER TORTOSA

REDACCIÓ I ADMINISTRACIÓ: APARTAT DE CORREUS 147,
46600 ALZIRA (RIBERA ALTA), TELÈFON 962 402 254
ADREÇA A INTERNET: www.bromera.com
CORREU ELECTRÒNIC: illa@bromera.com
CONTRACTACIÓ DE PUBLICITAT: comercial@bromera.com

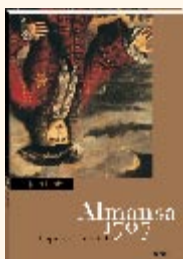
IMPRESSIÓ: BORMAC
TIRADA: 40.000 EXEMPLARS

ISSN: 1134-8666 / DL: V-166-1990 / PVP: 1 €

L'ILLA NO S'IDENTIFICA NECESSÀRIAMENT AMB ELS
ARTICLES DELS SEUS COL·LABORADORS, NI ELS TOR-
NA ELS ORIGINALS NO SOL·LICITATS, NI HI MANTÉ
CORRESPONDÈNCIA.

L'ILLA AUTORITZA LA REPRODUCCIÓ DELS SEUS AR-
TICLES SI SE'N FA ESMENT DE LA PROCEDÈNCIA.

L'opinió de la crítica

«Un excel·lent regal [...]. Està magníficament escrit i incorpora il·lustracions, fotografies i reproduccions pictòriques impressionants.»

ENRIC CASTELLÓ, *La Vanguardia*
Desembre de 2006

«Una novel·la suggeridora, poètica sense èmfasi, dura quan cal però sòbria en tot moment, tocada si de cas per una certa fredor –això sí, molt elegant– i esplèndidament construïda. La traducció d'Eduard Castanyo sap trobar el to adequat en tot moment.»

JOSEP M. RIPOLL, *Serra d'Or*
Desembre de 2006

«L'estil directe, ràpid i gràfic, enganxa el lector i les anècdotes professionals són, en general, bons exemples de com resoldre els problemes d'atenció a la classe i de com l'entusiasme del mestre per l'assignatura pot fer petits miracles. [...] Hi ha tot d'observacions i situacions interessants i molt útils per als mestres.»

EMILI TEIXIDOR, *Avui*
Gener de 2007

«Destaca per la capacitat de situar la història en l'època sense que pese en la narració, gràcies a una bona dosi de misteri i a uns personatges secundaris que, a la manera de Harry Potter, superen el protagonista.»

JOAN PORTELL, *El Periódico*
Març de 2007

«Excel·lent, perquè manté el to solemne i cerimoniós propi dels personatges, i els conceptes d'honor, d'heroisme i de sacrifici, propis de la cavalleria, i perquè conserva en dosis perfectament controlades l'erotisme i l'aventura i, alhora, la comicitat i el dramatisme que amaren l'obra.»

MARTA LUNA, *Avui*. Desembre de 2006

CARME MIQUEL

PERE CALONGE

DES QUE EL 1994 ES VA PUBLICAR PER PRIMERA VEGADA, *UNS PAPERS EN UNA CAPSA* HA ACONSEGUIT ACUMULAR –FINS AL MOMENT– UN TOTAL DE QUINZE EDICIONS I MÉS DE 30.000 EXEMPLARS VENUTS, UNES XIFRES EXTRAORDINÀRIES. L'AUTORA, CARME MIQUEL, HA VOLGUT RECUPERAR

ARA ALGUNS DELS PERSONATGES QUE HABITAVEN AQUELLA HISTÒRIA DE MISTERI, AIXÍ COM EL PAISATGE DE FONS, PER SITUAR-LOS DEU ANYS DESPRÉS D'AQUELLS FETS I FER-LOS VIURE UNA NOVA AVENTURA EN *L'AMENÇA DE LES GRUES*, ADREÇADA A JOVES A PARTIR DE 14 ANYS.

Nascuda a la Nucia (la Marina Baixa) el 1945, Carme Miquel s'ha definit en més d'una ocasió com una mestra d'escola abans que cap altra cosa. I la veritat és que, sense deixar de banda el vessant com a escriptora –on té una obra que abraça un bon nombre de títols de gèneres diversos–, és en el camp de l'ensenyament que l'autora ha desenvolupat una tasca cívica i pedagògica intensa que l'ha vinculada amb entitats tant de caire professional com sindical, i que li ha suposat un prestigi merescut en aquest àmbit. No debades, ja des de la segona meitat dels anys seixanta –quan funda, juntament amb altres professionals, la Secció de Pedagogia de lo Rat Penat– Miquel ha participat d'una manera activa en diversos moviments de renovació pedagògica i per la presència del valencià a les aules. Així, entre altres, va estar una de les fundadores de la CAPPEPV (Coordinadora d'Alumnes, Pares i Professors per l'Ensenyament Públic en Valencià) i de la Federació Escola Valenciana, entitats, totes dues, de les quals ha estat presidenta. Aquesta activitat li ha valgut diversos reconeixements, entre els quals destaca el Premi d'Actuació Cívica Catalana de la Fundació Jaume I (1995).

ENSENYAMENT I LITERATURA

Així les coses, i com no podia ser d'una altra manera, no és difícil intuir la influència de tota aquesta intensa tasca relacionada amb l'ensenyament al darrere –d'una manera o d'una altra– d'una part important de la seua obra escrita. Ens referim, sobretot, a aquelles obres d'un caràcter més explícitament

Carme Miquel recupera els populars personatges d'*Uns papers en una caps*a.

L'autora retorna a la narrativa juvenil amb un nou misteri relacionat amb la construcció indiscriminada i amb els negocis tèrbols que s'hi amaguen

didàctic, com els llibres de text –*Milotxa* (1981) o *Vola Topi* (1983), entre altres– però també a les diverses obres d'adaptació de les rondalles populars valencianes que ha publicat, amb títols com ara *Marieta o les bromes d'un rei* (1972), *La rabosa* (1973) o *Barrets barata rialles* (1984). I, en general, a una obra narrativa de ficció que s'inicia el 1970 amb *Un estiu a la Marina Alta* i que abasta des de la literatura infantil i juvenil –l'esmentada *Uns papers en una caps*a (1994) o *A cau d'orella. Cartes a Roser* (1995), amb què va obtenir el premi Samaruc de l'Associació de Bibliotecaris Valencians– fins a novel·les per a adults com *Aigua en cistella* (1999) –guardonada amb el Premi Ciutat d'Alzira de Novel·la– o *La mel i la fel* (2005).

Ara, l'autora retorna a la narrativa juvenil amb *L'amenaça de les grues*, i ho fa novament per mitjà d'uns personatges i d'una ciutat que ja coneixíem, però que han crescut deu anys. De fet, és la ciutat de Dénia, que en *Uns papers en una caps*a ja feia d'escenari de l'acció, la que esdevé ara un dels pols principals d'un nou misteri relacionat –d'acord amb una de les malalties més arrelades a la nostra societat actual– amb la construcció indiscriminada i amb els negocis –tèrbols, la majoria– que s'hi amaguen. Pressions, amenaces, desaparicions misterioses de plànols i, essencialment, la contraposició de dos models d'entendre la nostra relació amb la terra són els nous ingredients amb què s'hauran d'enfrontar Sara Monroig i els seus amics i familiars.

L'AMENÇA DE LES GRUES. CARME MIQUEL.

BROMERA, 2007.

Dubtes?

Per què quan parlem de narrativa per a adults diem «novel·les» i, quan es tracta d'obres per a infants i joves, «novel·letes»?

Serà cert que a partir de l'any que ve la Generalitat Valenciana implantarà la gratuïtat del llibre de text amb la modalitat de xec-llibre? Per quin model optarà finalment la Generalitat de Catalunya?

Per què als editors de casa nostra els costa tant adoptar d'una manera decidida les noves tecnologies com un recurs promocional de primer ordre per als seus llibres?

Per què els mitjans de comunicació que van informar sobre la tradicional sessió d'Anatomia que organitza la UOC només es van fer ressò de les qüestions més pessimistes del balanç literari del 2006 i la profecia del 2007 i no de les positives, que també n'hi va haver? Per què sempre acabem transmetent una imatge negativa i queixosa de la nostra situació cultural (i això en l'any de Frankfurt!)?

«Sense lectura, no hi ha educació possible.»

ANTONIO BASANTA, *TXT*

«La novel·la negra és la que descobreix la part bona dels dolents i la part dolenta dels bons.»

ANDREU MARTÍN
Querty (BTV)

«Els editors que fan política d'autor, l'encerten.»

HEDÍ KADDOUR, *Avui*

Els pressupostos de la traducció

JOSEP FRANCO

La bellesa del llenguatge radica en la màgia evocadora de les paraules; per això, quan un traductor s'enfronta a un text, posa en joc no sols els seus coneixements lingüístics sinó, sobretot, l'amor per la pròpia llengua i el respecte per la llengua original. En els nostres dies, l'ús del llenguatge sofreix una regressió global perquè vivim una època desconcertant i cada temps, cada lloc i cada circumstància exigeixen una forma de comprendre el món i d'explicar-nos-el.

Per això podem afirmar que quan un traductor es posa a traduir un text, té entre les mans el futur de la humanitat; perquè si no som capaços de mantenir, en una traducció i en qualsevol altra manifestació del llenguatge, els matisos i el color de les paraules, la riquesa d'un lèxic que és una herència de segles i la complexitat meravellosa amb què les llengües del món s'adapten a l'entorn, renunciarem a la diversitat i esborrarem, a poc a poc, els colors, les olors i els sabors de la vida, fins que el món sencer serà un anunci gris. Les traduccions són una manera d'obrir el món a unes altres mirades, una forma de crear llaços indelebles entre les llengües i els seus parlants; una demostració d'amor a la pròpia llengua i de respecte a les altres.

Si els lectors consideren que les paraules que acaben de llegir són certes, no necessitaran més elements de judici per comparar els 6 milions d'euros que la ciutat de València i la «nostra» Generalitat han pressupostat per a esdeveniments culturals vinculats a l'America's Cup i els 40.400 euros que destinen a traduir llibres. 🌐

Lletres juganeres

Words at Play és un homenatge a la bellesa de la tipografia i a la creativitat dels dissenyadors. L'obra conté 21 retrats d'autors molt coneguts, des de Shakespeare fins a Conrad, Flaubert o Allan Poe (en la imatge). Aquests retrats estan elaborats a partir de les lletres que formen el nom de cada escriptor i amb una única font tipogràfica, i tracten de reflectir la personalitat i la força dels seus treballs. La web que publicita el llibre és senzillament espectacular: www.wordsatplay.com. No oblideu tenir connectats els altaveus!

Viquillibre de Pearson

La tecnologia 'Viqui' va més enllà de la famosa Viquipèdia i de la «informació» gratuïta. Amb el desig d'explorar el vessant comercial i de futur, Pearson ha posat en marxa un experiment editorial: l'elaboració d'un llibre redactat per desenes de milers d'internautes conjuntament. El títol, que podríem traduir com *Nosaltres som més llestos que Jo* (www.wearesmarter.org), tracta precisament d'explorar com les comunitats virtuals i les xarxes socials poden canviar el món dels negocis. A la tardor a les llibreries nord-americanes... i a Amazon.

DILVE ja està en marxa

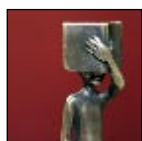
Fa temps que s'anunciava la creació d'una plataforma tecnològica de gestió i distribució d'informació bibliogràfica i comercial del llibre en espanyol, i per fi ha arribat. Es tracta de DILVE (www.dilve.es), un portal multifuncional adreçat principalment a editors, distribuïdors, llibreters i bibliotecaris, però molt útil també per a professionals dels mitjans de comunicació. El sistema permet des de sol·licitar l'alta d'un títol

a l'ISBN fins a obtenir informació sobre novetats, fer consultes creuades sobre el conjunt de l'oferta editorial o recuperar iniciatives de promoció de la lectura.

Fons bibliotecaris a Google

El Departament de Cultura i Mitjans de Comunicació ha signat un conveni amb Google per digitalitzar 380.000 llibres de cinc de les biblioteques catalanes més importants. El Principat es converteix, així, en el segon soci no anglosaxó i el tercer d'Europa que s'uneix al Projecte per a Biblioteques Google. La mesura ha estat ben rebuda en general, tot i que no han faltat les veus que alerten sobre el perill que s'infringisquen drets d'autor vigents.

Premis extraordinaris

El premi Ramon Llull ha iniciat una nova etapa amb el patrocini del Govern d'Andorra, que l'ha dotat amb una xifra rècord de 90.000 euros, que han anat a les mans de Gabriel Janer Manila per *Tigres*. S'esperen més moviments en l'àmbit dels certàmens literaris. En aquest sentit, el nou Grup 62, que controla 17 guardons, s'ha mostrat partidari de «potenciar els grans premis» i «encetar un treball de relectura» de la resta. En l'àmbit valencià, enguany el Ciutat d'Alzira de Novel·la duplica d'una manera extraordinària la dotació econòmica fins als 36.000 euros, mentre que l'Alfons el Magnànim de Narrativa, dotat amb 30.000 euros, incorpora com a novetat principal l'edició simultània en castellà de l'obra guanyadora.

Blocs editorials

A poc a poc, les editorials del nostre àmbit es posen al dia en matèria de noves

Flaixos

tecnologies. Fa poc, Cossetània ha engegat un bloc amb informació sobre la seua activitat editorial, que es pot consultar en l'adreça <http://premsacossetania.blogspot.com>. D'una altra banda, els autors de *Tips de 'merengue'* han posat en marxa el bloc <http://tipsdemerengue.blogspot.com>, obert a la participació dels seguidors culés i dels lectors del llibre. Bromera, amb motiu del llançament de la nova col·lecció «El Micalet de Por», ha encetat un nou portal adreçat a infants i joves: www.bromerajove.com.

El futur és nostre

La Federació Escola Valenciana va retre homenatge a Vilaweb en el trans-

Dades

S'edita molt, diuen que massa. Però... què ocorre en el punt de venda? Hi arriben realment els llibres que s'editen? S'hi exposen d'una manera correcta? Per a comprovar quina és la presència del llibre en català a les llibreries del Principat, s'ha elaborat un estudi de gran interès per al sector. Per primera vegada disposem de dades que corroboren que a les llibreries tradicionals entre un 40% i un 50% de l'oferta és en català, mentre que als hipermercats la xifra és només del 21%, i a les estacions i als aeroports, del 6%. Entre els resultats més encoratjadors hi ha la forta presència del llibre infantil i juvenil: un 60% dels títols disponibles en tots els punts de venda són en català. Fóra no només curios, sinó també il·lustratiu, ampliar l'estudi a les Illes Balears i al País Valencià.

curs de la seua quarta Nit, celebrada a Xàtiva per a commemorar els tres-cents anys de la batalla d'Almansa. En el transcurs de la vetlada, que va incloure un concert ben emotiu d'Al Tall, es va donar a conèixer l'auca didàctica sobre aquella desfeta històrica que s'ha començat a repartir ja massivament pels centres educatius valencians i que du com a títol el lema de les Trobades 2007: «El futur és nostre». Més informació: www.fev.org.

Llibròfags

«El projecte Llibròfags és difícil de definir, per pluricefalic i intangible. Podríem parlar d'un *ciberengendre* a mig camí entre la revista de llibres, el bloc de literatura i la comunitat de lectors.» Amb aquestes paraules, els impulsors de la web wwwllibrofags.com defineixen (o tracten de definir) el seu projecte. Es tracta d'una pàgina que s'actualitza pràcticament cada dia amb articles, crítiques, anàlisis i notícies sobre l'univers literari en la nostra llengua. En la concepció hi participen diversos blocaires, i manté oberta per als lectors en general la possibilitat d'opinar-hi.

Nou president de l'AELC

Guillem-Jordi Graells és el nou president de l'Associació d'Escriptors en Llengua Catalana (AELC). En les primeres declaracions després d'accedir al càrrec, s'ha mostrat partidari de «recuperar el to reivindicatiu dels inicis de l'AELC, davant l'Administració i les indústries culturals que vehiculen la nostra feina». Amb una línia de continuïtat respecte de la Junta Directiva anterior, presidida per Jaume Pérez Montaner, Graells es mostra partidari de renovar l'afiliació entre els autors joves i reivindicar la dignitat professional de l'escriptor.

Adhereix-te al nostre Club

Amb la primera comanda et regalarem

Istanbul Ciutat i records

ORHAN PAMUK

Ed. Bromera

Una obra singular on els records de la pròpia vida de Pamuk s'entremesclen amb les passejades per la ciutat, on la història del creixement de cultures que és Istanbul es confon amb la trajectòria del primer Premi Nobel turc.

Comprar llibres al Grup del Llibre dóna dividends:

punts per pagar els llibres!

I a més rebràs de franc la revista Lletres

☐ SUBSCRIPCIÓ A LA REVISTA LLETRES: 6 números per 12 €.

☐ NOU SOCI: Em faig soci del Grup del Llibre i abonaré 10 € de drets d'inscripció. Amb una quota, a compte de llibres:

☐ 10 € mensuals

☐ 15 € mensuals

☐ _____ € mensuals i rebré gratuïtament la revista LLETRES

Nom i cognoms: _____ Data de naixement: _____ Professió: _____

Adreça correspondència: _____ ☐ Home ☐ Dona

Codi postal: _____ Població: _____ Telèfon (s): _____

Adreça tramesa paquets: _____

Codi postal: _____ Població: _____ Data: _____ Signatura: _____

Ens heu conegut per: ☐ un amic ☐ diari ☐ publicació periòdica ☐ altres

Si us plau, ompliu també la DOMICILIACIÓ DE PAGAMENT

Entitat: _____

Adreça de l'oficina: _____ Població de l'oficina: _____

Entitat:

Oficina: .

D.C.:

Número de compte:

Codi Compte Client (CCC)

Vulgueu fer efectius fins a nova ordre els rebuts que presentarà el GRUP DEL LLIBRE

A nom meu / a nom de: _____

Nom i cognoms del titular: _____

Data: _____ Signatura del titular: _____

CAP A L'ECLIPSI DEFINITIU

ALÍCIA TOLEDO

FA UNS CINC ANYS QUE ESPERANÇA CAMPS VA COMENÇAR A FER-SE UN LLOC EN EL PANORAMA LITERARI. L'ANY 2003 VA OBTENIR EL PREMI DE NARRATIVA JOANOT MARTORELL AMB *ENLLÀ DE LA MAR*. UN ANY DESPRÉS, GUANYAVA EL CIUTAT D'ALZIRA DE NOVEL·LA AMB *QUAN LA LLUNA ESCAMPA ELS MORTS*. ARA ES PUBLICA LA SEUA DARRERA NOVEL·

LA, *ECLIPSI*, EL RELAT D'UNA DONA TENALLADA PEL SENTIMENT DE CULPA. UNA HISTÒRIA, SENSE PAL·LIATIU, SOBRE L'AUTODESTRUCCIÓ, QUE REPRÉN EL TO INTIMISTA I APROFUNDEIX EN LA DIMENSIÓ PSICOLÒGICA DELS RELATS ANTERIORS DE L'AUTORA. L'OBRA LI HA VALGUT EL I PREMI BANCAIXA DE NARRATIVA VAE.

Marina Mercadal, la protagonista d'*Eclipsi*, decideix imposar-se un procés de degradació física i mental per a expiar la culpa que la devora. Esborrar-se significa esborrar-la. I amb aquesta determinació tremebunda es reclou en un petit apartament turístic de Menorca, banyada en whisky i vi barat, nodrida amb poc més que sopes de sobre i decidida a sucumbir d'una mort lenta i dolorosa. El suïcidi ràpid i net seria massa fútil en les circumstàncies que l'envolten. Aquesta dona, assetjada pel sentiment de culpa, vol tastar la fel de cada pas en la seua marxa cap a l'anorreament. Caldrà, doncs, envoltar-se d'un ambient malsà i d'un ideal de repugnància que la guie envers l'eclipsi definitiu.

«A LA VIDA HI HA IMPONDERABLES»

I tanmateix, l'evocació que fa Camps d'aquesta cursa autodestructiva evita, tant com li és possible, el recurs escatològic, massa fàcil i, de vegades, de mal gust. L'afany de l'autora es concentra més a mostrar que no a contar i, sobretot, a contrastar la sordidesa de l'estat actual de decrepitud del personatge amb la seua vida anterior de burgesa acomodada i pletòrica. I en aquest sentit, la subtileza amb què tracta els detalls més ínfims és esfereïdora. I ho és perquè posa l'èmfasi en la precarietat del nostre benestar, en el seu caràcter passatger, com l'eclipsi; perquè ens adverteix que de la llum a la tenebra només hi ha un pas, un mal pas. La Marina bé que ho sap, això, perquè ella ja ha fet el pas, el mal pas, i per això escriu: «A la vida hi ha imponderables. Faltes d'ortografia. Accidents de trànsit. Cadires de rodes. Malalties irreversibles. Senyals de prohibit el pas i apartaments pudents».

A la vida hi ha imponderables i cadascú els paeix com vol o com pot. La Marina se'ls beu. De fet, dels imponderables de la vida ja ens havia parlat Camps en les novel·les anteriors. I és que, en certa manera, insinuen un *leit-motiv* en la seua obra habitada per personatges sempre decidits a plantar cara a l'imprevisible; combatents del dia a dia, disposats a bregar, a la seua manera, per la vida o per la destrucció, tant se val. Lluitadors, en definitiva.

UNA NARRADORA ESCRUPOLOSA

La Marina Mercadal, malgrat sojornar en les tenebres, tot i no sentir cap mena de respecte envers els altres ni, molt menys encara, envers ella; aquesta «borratxa, vella i bruta» és extremadament escrupolosa amb l'escriptura del seu relat. En un primer moment, quan el seu «àngel de la guarda» —la veïna Agnès—, en una de les seues intromissions altruistes, li deixa discretament a casa un PC atrotinat, la Marina no es decideix a servir-se'n. I si ho fa finalment, serà amb molta prevenció. I

per això escriu: «Com he de dir que estimava Tomàs sense caure en la vulgaritat?». Camps posa en boca de la protagonista, els seus neguits de narradora conscienciosa. Una preocupació que, en el seu cas, es tradueix en espontaneïtat elaborada. El resultat és un estil àgil i primmirat alhora; una prosa que defuig l'adjectiu accessori, el comentari banal, l'explicació supèrflua, però també l'estridentia inoportuna. No debades, Camps ha publicat tres novel·les en a penes cinc anys, i en totes tres retrobem intacta la mateixa narradora exigent i fidel. Fet i fet, un camí, tot just encetat, que apunta cap a la plenitud.

**L'autora
posa l'èmfasi en
la precarietat del
nostre benestar, en el
seu caràcter passatger,
com l'eclipsi: de
la llum a la tenebra,
només hi ha un pas,
un mal pas**

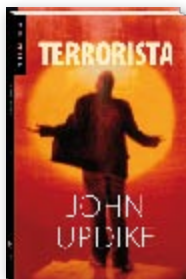
ECLIPSI. ESPERANÇA CAMPS. BROMERA, 2007.

JOHN UPDIKE:

«NO PODEM DEMANAR UN TERRORISTA MÉS ENCANTADOR»

MARIA VILLALBA

BROMERA PUBLICARÀ, EL MES DE JUNY, L'ÚLTIMA NOVEL·LA DEL PRESTIGIOS ESCRIPTOR NORD-AMERICÀ JOHN UPDIKE: *TERRORISTA*. L'OBRA, QUE TUSQUETS EDITARÀ SIMULTÀNIAMENT EN CASTELLÀ, TRACTA UN TEMA CANDENT, ACTUAL I NO EXEMPT DE POLÈMICA: COM UN CIUTADÀ NASCUT ALS ESTATS UNITS

ESDEVÉ UN TERRORISTA SUÏCIDA. AMB AQUEST TÍTOL, BROMERA NO SOLS INCORPORA AL SEU CATÀLEG UN AUTOR DE PRIMER ORDRE, SINÓ QUE HO FA AMB UNA NOVEL·LA ATREVIDA I VALENTA, QUE NO DEFUIG L'ANÀLISI DIRECTA D'AQUESTA REALITAT DOLOROSA DELS NOSTRES DIES.

Terrorista és la història d'Ahmad, un jove de 18 anys que viu a Nova Jersey. Fill d'un egipci que el va abandonar quan tenia només tres anys i una americana d'origen irlandès, Ahmad no ha sabut mai trobar el seu lloc en la societat nord-americana. Furiós amb la seua mare per no haver aconseguit mantenir unida la família, adopta la fe del pare, l'islam, als 11 anys, i es refugia en l'imam de la mesquita.

El jove té un gran potencial per als estudis, com li recorda constantment l'orientador de l'institut, però malgrat això, decideix abandonar les classes i traure's el carnet de conductor de camions per a començar a treballar de transportista, com li recomana l'imam. És així com li arriba una proposta clau: fer explotar un camió, ple de dinamita, en el cor de l'Amèrica del Nord més cosmopolita. Per al jove, es tracta d'una missió elevada que l'allunyaria de la superficialitat i el materialisme de la cultura nord-americana, un acte suïcida que li permetria donar la vida per Al·là.

EL PUNT DE VISTA DEL BOTXÍ

Aquest és l'argument de què parteix Updike per a endinsar-se en una qüestió de plena actualitat: el tractament que es dona al terrorisme arran dels atemptats

Ahmad ha d'atemptar contra un dels ponts d'accés a Nova York més concorreguts.

de l'11 de setembre, la boira informativa que envolta l'amenaça terrorista des d'aleshores. Però, a més, l'autor defuig l'autocomplaença i no ho fa des del punt de vista de les víctimes, sinó des de la perspectiva del botxí. «Els escriptors, en la mesura que fan un servei públic, tracten d'expandir les seues mirades, i de portar les mirades dels lectors a llocs on no anirien normalment. Vaig pensar que un terrorista podia ser un bon lloc perquè els americans l'observaren des de dins», ha explicat Updike.

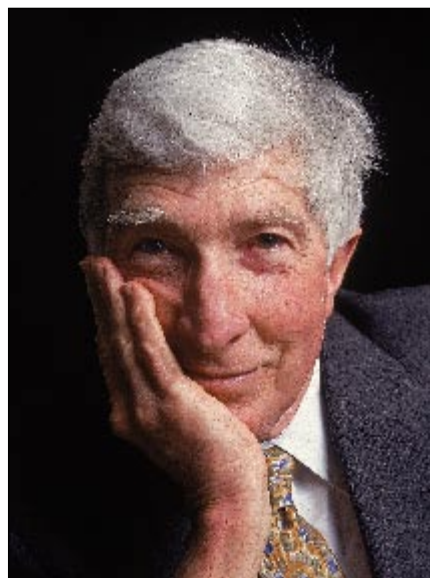
Per què un terrorista de fe islamista? Updike conta que originàriament va imaginar el protagonista com un jove cristià, un jove seminarista que veu la societat que l'envolta com un dimoni que intenta traure-li la fe, i després va pensar que fàcilment la vida als Estats Units del segle XXI —amb la doble moral i el materialisme imperants— deu semblar això a moltes persones del món àrab. «Vaig sentir que podia entendre l'animositat i l'odi amb el qual un creient islàmic deu veure el nostre sistema. Ningú no ho intenta veure des d'aquest punt de vista», explica l'autor. Tanmateix, reconeix que no s'hauria atrevit amb un protagonista de nacionalitat àrab: «El meu personatge és americà, aquesta és la clau. Jo no intentaria crear Ahmad com un terrorista palestí o un iraquí que lluita per

Updike s'endinsa en el tractament que es fa del terrorisme arran dels atemptats de l'11 de setembre, la boira informativa que envolta l'amenaça terrorista des d'aleshores

la llibertat... Però vaig pensar que podia manejar un americà que s'havia autoconvertit a l'islam als onze anys».

UNA NOVEL·LA VALENTA

Terrorista permet a Updike explorar alguns dels temes predominants en la seua obra des d'un angle diferent. D'aquesta manera, pot observar la sexualitat permissiva d'alguns dels personatges de la novel·la —entre ells, la seua mare i l'orientador, que viuen una experiència reprovable— des dels ulls desaprovadors d'un home religiós i tractar la fe absoluta i inamovible d'aquest, tan lluny dels

Updike és un dels autors nord-americans més llegits.

JOHN UPDIKE (Pennsilvània, EUA, 1934) és un dels grans mestres de la narrativa nord-americana contemporània, autor d'una vasta obra que abraça poesia i assaig, narració breu i novel·la. Guardonat en dues ocasions amb el Premi Pulitzer i en una amb l'American Book Award, se'l considera un dels cronistes més àcids de la societat americana de la segona meitat del segle XX i el començament del segle XXI.

Ara, aquest prestigiós escriptor sorprén el món amb *Terrorista*, una novel·la sobre un tema actual i candent: com un ciutadà americà esdevé un terrorista suïcida.

dubtes existencials i de les temptacions banals que preocupen molts altres personatges de l'autor.

La novel·la inclou alguns passatges de l'Alcorà en la transcripció àrab. Shady Nasser, un estudiant, va ajudar Updike en aquests fragments. Però tampoc no li va resultar senzill: «La meua consciència no estava tranquil·la amb el fet que estava posant dins del llibre coses que no podia pronunciar», explica l'autor, i afegir que «l'àrab és molt recargolat, molt bell. La crida a l'oració és com un crit que ve d'un altre món, que quasi t'obliga a fer-te creient de sobte». Finalment, va pensar que «aquest és el llenguatge de Déu, i el fet que tu no l'entengues només significa que no saps suficient sobre Ell».

Terrorista és una novel·la compromesa que afronta un tema difícil amb moltes implicacions. «De vegades em pregunto: "per què faig açò?"», confessa Updike, «estic furgant en qüestions que poden ser doloroses per a moltes persones. Però quan aquestes ombres s'apoderen de la meua ment, em dic: "no poden demanar un retrat d'un terrorista més amable i d'alguna manera, més encantador".» I és que Ahmad és adorable, o almenys ho aparenta, ja que, al cap i a la fi, és el personatge amb la moral més sòlida i el caràcter més ferm de tota la novel·la.

TERRORISTA. JOHN UPDIKE. BROMERA, 2007.

Els cinc compromisos de Llibres.cat

- 1. Total seguretat SSL de les vostres dades personals
- 2. Substitució gratuïta en cas de defecte
- 3. Trameça gratuïta a partir de comanda mínima (99€)
- 4. Us tornarem els diners si no esteu satisfets amb la compra
- 5. El nostre catàleg és e més extens: si no trobeu e que cerqueu, us lo buscarem on calgui

llibres.cat

www.llibres.cat

La teua llibreria virtual

Tots els llibres que tu vols ara i a casa

EL SECRET DE CHRISTINE FALLS

JOHN BANVILLE, PREMI MAN BOOKER PER *EL MAR*, CANVIA TOTALMENT DE REGISTRE I ENS PRESENTA *EL SECRET DE CHRISTINE FALLS* AMB EL PSEUDÒNIM DE BENJAMIN BLACK. LA MANIPULACIÓ DE L'INFORME FORENSE DEL CADÀVER D'UNA JOVE (CHRISTINE) ÉS EL PUNT DE PARTIDA D'UNA TRAMA EMOCIONANT QUE REVELA MIS-TERIS FAMILIARS I LES OBSCURES INTENCIONS

D'UNA ORGANITZACIÓ CLANDESTINA QUE TÉ COM A FINALITAT, EN PRINCIPI, AJUDAR FAMÍLIES CATÒLIQUES QUE NO PODEN TENIR FILLS. UN *THRILLER* FOSC PROTAGONITZAT PER UN FORENSE, QUIRKE, I AMBIENTAT EN ELS ANYS CINQUANTA A MIG CAMÍ ENTRE DUBLÍN I BOSTON. TOT SEGUIT US OFERIM UN AVANÇAMENT DE L'OBRA, QUE ES PUBLICA EL 20 DE JUNY.

No eren els morts allò que semblava inquietant a Quirke, sinó els vius. Quan va entrar al dipòsit molt després de la mitjanit i va veure-hi Malachy Griffin, va notar un calfred a l'espinada que resultaria profètic, un tremolor dels tràngols que vindrien. Mal era al despatx de Quirke, assegut a l'escriptori. Quirke va aturar-se a la sala dels cossos, a les fosques, entre les formes amortallades damunt els carretons, i el mirà per la porta oberta. Estava assegut d'esquena a la porta, inclinat endavant, concentrat, amb les ulleres de muntura d'acer, el llum de taula il·luminant-li la banda esquerra de la cara i projectant una llum rosa i rabiosa que li traspassava la cloïssa de l'orella. Tenia una fitxa oberta damunt la taula, davant seu, i hi escrivia amb una dificultat peculiar. Això hauria resultat més estrany a Quirke si no hagués estat borratxo. L'escena li il·luminà un record de quan tots dos anaven junts a escola, sorprenentment clar, de Mal, concentrat com ara, assegut davant un escriptori entre cinquanta fervorosos alumnes més en una gran sala en silenci, amb un raig de llum que queia de biaix sobre ell procedent d'una finestra elevada. Un quart de segle després encara tenia aquell cap de foca llis de cabells negres engominats, escrupolosament pentinats i amb la ratlla de tirallínies.

En notar una presència darrere seu, Mal va tombar la cara i forçà la vista per inspeccionar la foscor tenebrosa de la sala de cadàvers. Quirke va esperar-se un moment i aleshores avançà, amb certa inestabilitat, cap a la llum de la porta.

—Quirke —va dir Mal, reconeixent-lo amb alleujament i deixant anar un sospir exasperat—. Per l'amor de Déu.

Mal anava d'etiqueta, però inusualment descordat: el corbatí desfet i el coll de la camisa blanca obert. Quirke, tot furgant a les butxaques per trobar les cigarretes, el contemplà, i va fixar-se en

la manera com posava ràpidament l'avantbraç damunt la fitxa per tal d'amagar-la, i allò tornà a recordar-li l'escola.

—Treballes fins tard? —preguntà Quirke, i féu un somriure torçat; l'alcohol li permetia de pensar que era una mostra d'enginy.

—Què hi fas aquí? —va dir Mal, massa fort, sense fer cas de la pregunta.

Va empènyer amunt les ulleres sobre el pont humit del nas amb un cop de capciró. Estava nerviós.

Quirke assenyala el sostre.

—Una festa —va dir—. A dalt.

Mal va fer cara d'especialista, amb el front imperiosament arrugat.

—Festa? Quina festa?

—Brenda Rutledge —va respondre Quirke—. Una de les infermeres. El comiat.

Les arrugues del front de Mal s'aprofundiren.

—Rutledge?

Tot d'una, Quirke s'avorrí. Va preguntar si Mal tenia una cigarreta, perquè li semblava que no en tenia cap de seva,

però Mal tampoc no féu cas d'aquesta pregunta. Va posar-se dret, arrossegant hàbilment la fitxa, encara intentant amagar-la sota el braç. Quirke, tot i que va haver d'esforçar-se, va veure el nom gargotejat amb lletres grosses a mà al damunt: CHRISTINE FALLS. L'estilogràfica de Mal era sobre l'escriptori, una Parker, grassa i negra i llustrosa, amb plomí d'or, sens dubte, vint-i-dos quirats, i més si era possible; Mal tenia gust per les coses riques, era una de les seves poques debilitats.

Quan va entrar
al dipòsit molt
després de la mitjanit
i va veure-hi
Malachy Griffin,
va notar un calfred a
l'espinada que
resultaria profètic,
un tremolor dels
tràngols que vindrien

EL SECRET DE CHRISTINE FALLS. BENJAMIN BLACK.

BROMERA, 2007.

ANDREU MARTÍN:

«LA NOVEL·LA NEGRA HA DE PROPOSAR UN JOC AL LECTOR»

PEP MOLIST

AMB *LA NIT QUE WENDY VA APRENDRE A VOLAR*, ANDREU MARTÍN VA GUANYAR EL PREMI BANCAIXA DE NARRATIVA JUVENIL 2006. L'AUTOR ENS PRESENTA UNA NOVA NOVEL·LA NEGRA, PLENA D'ACCIÓ, AMB ESCENES AL LÍMIT, A L'ESTIL DE JAMES BOND, I AMB ELS INGREDIENTS MÉS GENUÏNS DEL GÈNERE: ACCIÓ,

AMOR, MISTERI, INTRIGA..., COMBINATS COM NOMÉS UN ESPECIALISTA SAP FER. LA NOVEL·LA ESTÀ PROTAGONITZADA PER WENDY AGUILAR, UNA POLICIA DE VINT-I-TRES ANYS, AGOSARADA I IMAGINATIVA QUE S'ENCARA A UNS ADVERSARIS QUE AMAGUEN MOLTS RACONS FOSCOS.

— *W*endy és una policia. Quin paral·lelisme té amb la que acompanya Peter Pan?

—És una noia valenta que, d'una manera metafòrica, aquesta nit aprèn a volar.

—És un exemple clar de novel·la negra. Quins ingredients ha de tenir una obra d'aquest gènere?

—Ha de proposar un joc al lector, un enigma a resoldre que li faci tombar cada pàgina amb la intriga de què passarà. Ha de servir també per a entendre una mica més la societat. I no li sobrarà mai una dosi d'humor.

—Un dels elements més agraiats és l'acció. És del tot necessària en el gènere?

—No del tot, però, com en l'humor, és útil per a engrescar i divertir el lector.

—També trobem una bona mostra d'argot policial i una part de l'organigrama de la policia. Com es documenta un especialista?

—En aquest cas, he parlat amb el cap dels Mossos d'Esquadra de Barcelona, amb el cap dels Grups de Seguretat Ciutadana i amb una patrullera acabada d'entrar al cos.

—El fet que el policia principal sigui una noia, quin component afegeix?

—El cos dels Mossos d'Esquadra ha nascut amb tant d'afany per respectar la llei i defugir allò que s'assembla a injustícia i corrupció que ofereix una imatge de falsa fragilitat. I el mateix passa amb les policies femenines. Com a dones, semblen vulnerables i inofensives. He pensat que havia de fer una obra que ens fes pensar el contrari.

—I una nena, com a personatge secundari?

Formava part de la idea original, de l'embrió d'on arrencava tot. No hauria funcionat igual si Mon hagués estat un adult.

Andreu Martín, mestre de la novel·la policíaca.

—En l'obra, hi ha dos policies protagonistes, la Wendy i en Roger, dues maneres d'entendre la vida. Trobaríem alguna parella de protagonistes similars?

—Des de la parella que formaven Auguste Dupin i el narrador en *Els crims del carrer Morgue*, de Poe, fins a Carvalho i el Biscuter, de M. Vázquez Montalbán, passant pel Sherlock Holmes i el Watson, la literatura policíaca és plena de parelles que aspiren a alguna mena d'originalitat. És el que té el gènere: el lector ens reclama sempre els mateixos elements i, alhora, que el sorprenguem. Aquest és el desafiament. De

fet, Wendy i Roger no són ben bé una parella com les altres, perquè no investiguen plegats ni l'un serveix d'interlocutor de l'altre a l'hora de les deduccions.

—M'ha sobtat una frase que diu: «...al Volkswagen Passat de color verd, per fer el pont i tot allò que es fa...». Hi ha coses que ja no cal explicar? Està canviant la manera d'escriure?

—La literatura, com qualsevol forma d'art, canvia constantment. Les referències visuals han contribuït a aquesta evolució. No hi ha dubte que hi ha una literatura d'abans del cinema i la televisió, i una altra de posterior i molt influïda per la imatge. Els que avui encara tenen com a model els novel·listes del XIX estan equivocats. O diguem, si més no, que estan fora d'època.

—En *La nit que Wendy va aprendre a volar* hi ha escenes a l'estil dels films d'acció. Si fos a la Gran Bretanya, l'obra sortiria amb una nota: «Els drets han estat comprats per la productora...». Com ho veus?

Els d'aquesta obra encara no han estat comprats. Encara.

«Les policies
femenines semblen
vulnerables i inofensives.
Havia de fer una obra
que ens fes pensar
el contrari»

LA NIT QUE WENDY VA APRENDRE A VOLAR.

ANDREU MARTÍN. BROMERA, 2007.

VILAWEB | Lletres

Actualitat - Reportatges - Entrevistes - Novetats editorials
vint-i-quatre hores al dia i set dies a la setmana

www.vilaweb.cat/lletres

L'EXPLORADOR DE L'ÀNIMA TURCA

MATILDE V. ALSINA

ÉS EL PRIMER NOBEL DE LES LLETRES TURQUES, GUARDÓ QUE HA MERESCUT PER LA SEVA ESFORÇADA EXPLORACIÓ DE LA RELACIÓ ENTRE ORIENT I OCCIDENT. PERÒ NO ÉS AQUESTA L'ÚNICA META QUE EL GUIA: SI ALGUNA COSA HA DISSECCIONAT

EN PROFUNDITAT ORHAN PAMUK HA ESTAT LA PRÒPIA ESSÈNCIA TURCA. HO HA FET EN VUIT LLIBRES –EL NOVÈ NO TRIGARÀ A ARRIBAR– I TANT DE BO ELS DARRERS I CONFLICTIUS EPISODIS DE LA SEVA VIDA NO LI IMPEDEIXIN CONTINUAR FENT-HO.

El rastreig de l'ànima melancòlica d'Istanbul ha donat a Orhan Pamuk (Istanbul, 1952) el primer Nobel de les lletres turques. Una rastreig que cal incloure en una recerca molt més àmplia que Pamuk ha dut a terme tossudament des dels seus inicis com a escriptor: el seguiment de les empremtes deixades per Orient a Occident i viceversa. Aquesta investigació l'ha convertit en una mena d'autor pont entre dos mons, com tant li agrada destacar a la premsa.

Si li pregunten al mateix Pamuk, dirà que considera tota la seva obra com un intent d'explicar els últims 200 anys de Turquia, el seu afany per accedir a la modernitat i convertir-se en una societat laica. Aquest interès el converteix, abans que en un pont entre cultures, en un explorador de l'ànima turca. Perquè, és cert, en la seva obra i en la seva formació intel·lectual tenen un pes enorme les influències d'autors occidentals com ara Tolstoi, Dostoievski, Mann, Proust, Nabokov, Kafka, Borges, Calvino, García Márquez, Dante i Joyce, però també un destacat treball de recuperació de la tradició otomana, bandejada arran de la transformació del país afavorida per Mustafa Kemal, *Atatürk*.

UNA OBRA PER A INTEGRAR DOS MONS

Sense tenir en compte això, no es poden entendre en tota la seva dimensió algunes de les obsessions sobre les quals Pamuk ha anat reflexionant llibre rere llibre, com ara la qüestió identitària –que centra una de les seves obres capitals, *El llibre ne-*

gre–, el pes del passat en el present –articula una confrontació Orient-Occident que cal veure sobretot en termes de tradició i modernitat– i la figura del doble, l'*alter ego* que tots tenim

en algun lloc. Temes als quals s'ha acostat amb les eines de la narrativa postmoderna –no debades és una de les veus principals de la modernitat turca– com la barreja de gèneres, l'autoreferencialitat, el joc de miralls o la polifonia de veus, en un intent d'anar més enllà dels propis orígens però sense perdre'ls mai de vista. I a través de vuit llibres, dels quals *El llibre negre* i *Em dic Vermell* són el rovell de l'ou.

I no és una reflexió gratuïta recordar el seu tossut intent d'explicar-se l'ànima turca, si no volem caure en el tòpic amb què molts occidentals contemplen els creadors d'altres cultures: una figura exòtica, atrapada entre dos mons, el d'origen i el de formació, que vol i dol. Justament el que no és Orhan Pamuk. La seva ànsia per integrar els dos mons i fer-los complementaris ho demana a crits. Un objectiu encomiable, però irrealitzable si no

es coneix bé el punt de partida: com és cadascun d'aquests mons. A això ha dedicat Pamuk la seva trajectòria literària. Una cosa que, en aquest temps de saraus judicials i literaris, sovint s'oblida o es relega a un segon pla. No hauria de ser així perquè, gràcies als seus esforços, els lectors de la seva obra es poden vanter de conèixer, ni que sigui una mica millor, un país tan carregat de tòpics i una societat tan contradictòria com la turca.

Ell no es cansa de dir-ho: és turc. Llàstima que hi ha qui s'ho qüestiona o no ho vol veure.

Pamuk: un Nobel entre dues cultures.

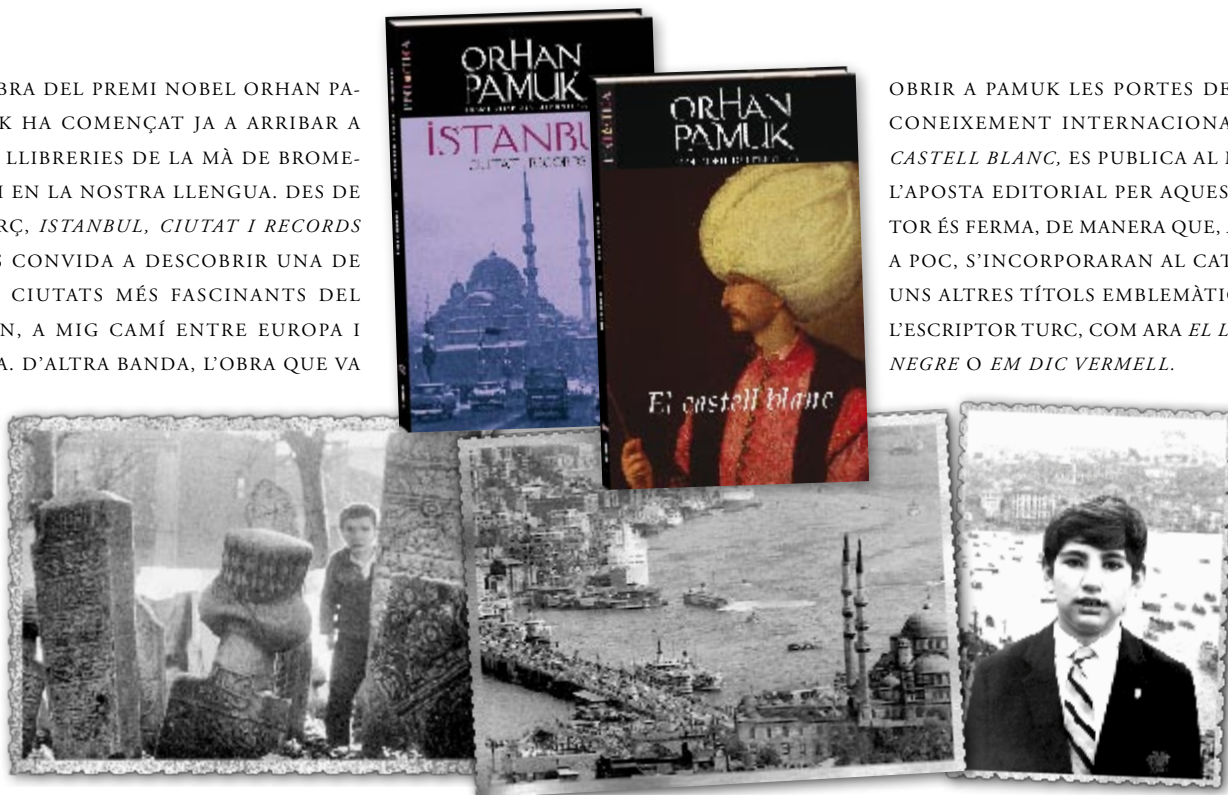
Gràcies als seus esforços, els lectors de la seva obra es poden vanter de conèixer millor un país tan carregat de tòpics i una societat tan contradictòria com la turca

UNIVERS PAMUK

JORDI LLAVINA

L'OBRA DEL PREMI NOBEL ORHAN PAMUK HA COMENÇAT JA A ARRIBAR A LES LLIBRERIES DE LA MÀ DE BROMERA I EN LA NOSTRA LLENGUA. DES DE MARÇ, *ISTANBUL, CIUTAT I RECORDS* ENS CONVIDA A DESCOBRIR UNA DE LES CIUTATS MÉS FASCINANTS DEL MÓN, A MIG CAMÍ ENTRE EUROPA I ÀSIA. D'ALTRA BANDA, L'OBRA QUE VA

OBRIR A PAMUK LES PORTES DEL RECONeixEMENT INTERNACIONAL, *EL CASTELL BLANC*, ES PUBLICA AL MAIG. L'APOSTA EDITORIAL PER AQUEST AUTOR ÉS FERMA, DE MANERA QUE, A POC A POC, S'INCORPORARAN AL CATÀLEG UNS ALTRES TÍTOLS EMBLEMÀTICS DE L'ESCRITOR TURC, COM ARA *EL LLIBRE NEGRE* O *EM DIC VERMELL*.

Vaig descobrir la literatura d'Orhan Pamuk amb *El llibre negre*, una novel·la fascinant que contenia, en essència, els seus grans temes de sempre (això, és clar, ho he anat comprovant després, a mesura que he llegit els seus altres títols). I hi vaig arribar gràcies a un article de Juan Goytisolo aparegut en la revista *Quimera* ja fa molts anys. Aquell llibre explicava la història d'una persecució detectivesca: un advocat buscava la seva dona desapareguda i el cosí d'aquesta, també fugat. L'encalç tenia lloc a Istanbul, la ciutat cruïlla de civilitzacions per antonomàsia i marc privilegiat de les obres del premi Nobel recent. En una magnífica representació al·legòrica, l'acció s'esdevenia, en alguns capítols, en un doble pla: el sòl urbà, però també tot el que hi ha sota terra. En un estrat o en l'altre, Istanbul esdevenia un veritable dèdal.

Aquella primera lectura personal ja em posava sobre la pista de la literatura pamukiana: el que podríem qualificar com a novel·la d'aventures amb un elevat contingut moral. I un interès especial per lligar els dos grans blocs, les dues grans concepcions del món (Orient, Occident), saltant per sobre de les tanques habituals, triant el bo i millor d'aquí i d'allà, fent-ne una síntesi utòpica, novel·lesca. En certa mesura, com

ho fa, també, un altre escriptor important que ha sabut harmonitzar els dos mons, Amin Maalouf—un autor que, com Pamuk, ha sigut àcidament criticat per això, tot i que diria que no anatemitzat com el turc.

ORIENT I OCCIDENT

Cada llibre nou de Pamuk—cada llibre nou per a mi, vull dir, perquè després d'aquell en vaig recuperar uns quants d'antics—em confirma que el turc té un univers narratiu i ideològic propi, d'una coherència de pedra picada.

El castell blanc és la seva tercera obra i la primera que el va fer conegut per al gran públic, més enllà de les fronteres de la seva literatura nacional. John Updike, per citar

un nom preeminent, la va elogiar—cosa que va actuar com un potent altaveu internacional. Presentada amb la tècnica del manuscrit trobat, *El castell blanc* és una novel·la ambientada al segle XVII que explica les relacions entre un esclau venecià i el seu amo, un jove sultà adelerat pel coneixement. En definitiva, es tracta de dues ànimes bessones que han nascut en llocs diferents, que professen religions diferents, però que se senten unides per alguna cosa essencial. És tan

Istanbul
és la ciutat cruïlla de
civilitzacions per
antonomàsia i el marc
privilegiat de les obres
del premi Nobel

perfecta la identificació mútua –i, fins i tot, tan sorprenent la semblança física entre tots dos joves– que arriben a bescanviar la personalitat. És una novel·la històrica, però es diria que l'autor ha alleugerit la narració de detalls d'*attrezzo*, de faramalla descriptiva, per a deixar-nos només el nervi del que vol explicar damunt el paper: la relació entre l'esclau i el seu amo. Un esclau, tot s'ha de dir, molt culte: que sap astronomia, matemàtiques, física i pintura –segons llegim en els primers compassos de l'obra. I aquí hi ha, com passa en tants altres llibres bastant coneguts de les dues tradicions, un element decisiu: la ciència de l'esclau el farà necessari i amical als ulls de l'amo. Les llargues converses sobre astronomia, posem per cas, ajuden a estrènyer una relació de concòrdia en què els límits entre les dues lleis religioses i entre les dues circumstàncies pretesament oposades es van diluint cada vegada més.

ISTANBUL: AMARGOR I FASCINACIÓ

Istanbul, ciutat i records és una obra de caràcter molt diferent, que combina magistralment la memòria personal de l'escriptor amb el patrimoni comú, literari o històric. El segle XIX turc, per exemple, hi presenta una certa rellevància. Pamuk hi comença amb la descripció de la casa familiar, on ha acabat vivint –sempre que es troba a la seva ciutat– durant més

**Cada llibre nou
de Pamuk em confirma
que el turc té un univers
narratiu i ideològic
propi, d'una coherència
de pedra picada**

de cinquanta anys. No es tracta d'una guia turística, però conté elements valuosos que al viatger literari li seran d'una gran utilitat. Per exemple, les pàgines que dedica al Bòsfor –l'ànima del riu– i a les antigues mansions que formen la façana d'una de les ribes no tenen preu.

Pamuk fixa una imatge d'infantesa del que ell en diu l'«Istanbul en blanc i negre», i a partir d'aquí traça el seu recorregut particular, molt suggestiu, perquè el seu món es nodreix d'estímul molt diversos. Fill d'una família amb possibles, d'arrels antigues i nobles, la seva literatura conté el reflex d'una certa malenconia per l'imperi caigut. En aquest cas, l'imperi otomà. Moltes pàgines de Pamuk revelen una enyorança viva d'episodis històrics en què el seu país ha propiciat la trobada entre concepcions del món encontra-

***El castell blanc,*
elogiada per
John Updike, va fer
Pamuk conegut per
al gran públic, més enllà
de les fronteres de
la seva literatura
nacional**

ISTANBUL, CIUTAT I RECORDS.

EL CASTELL BLANC. ORHAN PAMUK.

BROMERA, 2007.

Benvinguts a la universitat personal

Activitat acadèmica

Diplomatures / Llicenciatures / enginyeries

- Estudis universitaris oficials
- Estudis universitaris propis

Estudis de postgrau

- Màsters oficials
- Màsters propis
- Programes de postgrau
- Cursos d'actualització
- Cursos d'especialització

Doctorat

- Doctorat sobre la Societat de la Informació i el Coneixement

Estudis preuniversitaris

- Curs d'accés a la UOC per a més grans de 25 anys

Programes oberts

- @teneu universitari
- Universitat Oberta d'Estiu
- Cursos d'hivern
- Seminaris

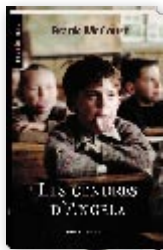
Qualitat, innovació i flexibilitat

La UOC desplega la seva oferta d'estudis posant l'accent en la qualitat dels programes i de l'equip docent, la personalització del procés d'aprenentatge i la flexibilitat necessària per integrar la formació a la vida de les persones.

LES CENDRES QUE EMOCIONAREN EL MÓN

LAURA IBÀÑEZ

QUAN ENCARA CUEJA L'ÈXIT D'*EL PROFESSOR*, AMB MÉS DE 10.000 EXEMPLARS VENUTS I TRES EDICI-ONS, BROMERA RECUPERA LA PRIMERA NOVEL·LA DE FRANK MCCOURT, *LES CENDRES D'ANGELA*, UNA OBRA QUE VA GUANYAR EL PREMI PULITZER L'ANY 1997 I QUE, DES D'ALESHORES, HA CAPTIVAT MILIONS DE

LECTORS DE TOT EL MÓN. L'ACURADA TRADUCCIÓ D'EDUARD CASTANYO, RESPECTUÓS AMB EL LLENGUATGE SENZILL I DIRECTE DE L'AUTOR, I LA TENDRESA D'AQUESTA HISTÒRIA FAN QUE DESPRÉS DE DEU ANYS SIGA UN PLAER RETROBAR EL MCCOURT MÉS PRIMIGENI I EMOCIONAR-NOS DE NOU.

Les cendres d'Angela es va convertir en una pel·lícula d'èxit de la mà del director Alan Parker.

Ningú no hauria dit mai que Frank McCourt, professor de llengua i literatura als instituts de Nova York, esdevindria un fenomen literari mundial als seixanta-sis anys amb el seu primer llibre, *Les cendres d'Angela*. Ni tan sols aquest autor nord-americà d'origen irlandès esperava l'èxit aconseguit per una obra que ens ofereix un testimoni en primera persona dels durs i miserables anys d'una família irlandesa en les dècades dels anys trenta i quaranta: la tornada a una Irlanda empobrida des de l'esplendorosa Amèrica, el pare alcohòlic sense feina, la mort de tres germans, la supervivència en la indigència absoluta gràcies als subsidis, la caritat o petits robatoris, i la Fam amb majúscula. Mentrestant la mare, l'Angela, seu al costat del foc fumant Woodbines, bevent te aigualit i contemplant les cendres a la llar.

AMB ULLS I VEU D'INFANT

Mitjançant *Les cendres d'Angela*, McCourt recupera els seus primers dinou anys de vida, la infantesa miserable, la relació quotidiana amb el patriotisme i els problemes amb l'Església Catòlica d'un adolescent que somia eixir de Limerick per tornar a Amèrica, el país on ha nascut, on hi ha treball i on ningú passa fam. I ho fa emprant la veu d'un infant, abocant un darrere l'altre, de manera lineal, tots els seus records, sense artificis ni sentimentalismes. El relat en present i en primera persona accentua els trets d'oralitat i dramatisme d'una novel·la en què es concentren grans dosis de compassió, esperança i un particular

sentit de l'humor que relleix quan els fets colpidors se'ns presenten atenuats per la descripció que en fa un nen.

Aquest narrador-infant és un dels encerts més importants de l'obra, que relança ara Edicions Bromera. La narració va prenent les tonalitats pròpies de la parla de cada edat, expressions d'una plasticitat admirable que reflecteixen incorreccions i dialectalismes de cada zona, i gràcies als ulls encara innocents del protagonista ens trasludem a un Limerick humit, fred, decadent, a una ciutat de forta tradició catòlica que tanca els més menuts en el cercle infernal de la culpa pel pecat.

Aquest pecat, l'amenaça de la condemna, persegueix Frank McCourt durant la infantesa i l'adolescència, quan no sap si ha de morir per la fe, com diuen els mestres, o per Irlanda, com li fa prometre el seu pare; quan descobreix la sexualitat; quan pega la mare després de beure's la primera cervesa, o quan ha de robar per donar de menjar als seus germans i poder sobreviure. Ell només vol ser gran per poder entendre-ho tot, per saber quina mena de món és aquell «en què tothom pot cantar les cançons dels altres», on els mestres no dubten a emprar la violència i on l'única cosa intocable és el que tens dins el cap.

La tossuderia d'un autor que va superar amb èxit aquesta infantesa, que s'amagava als racons per llegir Chaucer, Shakespeare, Austen o Dickens, és la mateixa que ha aconseguit que els seus llibres, els de la seua vida, hagen esdevingut bestsellers, fent de la seua una gran història que ara podem recuperar des de l'inici.

McCourt ha esdevingut un gran escriptor gràcies a la mateixa tossuderia que el va ajudar a sobreviure de menut

LES CENDRES D'ANGELA. FRANK MCCOURT.
BROMERA, 2007.

TIPS DE RUCS

MARTÍ PERARNAU

HI HA LLIBRES QUE NECESSITEN ANYS PER A LA SEVA CONSTRUCCIÓ, PERÒ ES LLEGEIXEN EN UN PARELL D'HORES. AQUEST *TIPS DE 'MERENGUE'* N'ÉS UN. ELS AUTORS, FORMIGUES D'ARXIU, HAN NECESSITAT MOLT DE TEMPS DE RECOL·LECCIÓ METICULOSA PER A RECOLLIR LA MUNIÓ DE DISBARATS QUE S'ACUMULEN EN LES PÀGINES DE REFERÈNCIA. ESTIRABOTS,

PROFECIES INCOMPLIDES, PRONÒSTICS ABSURDS MAI NO ACONSEGUITS, FITXATGES PROMESOS PERÒ NO REALITZATS, DIAGNÒSTICS ERRONIS DE CAP A PEUS. ELS AUTORS HAN TINGUT MOLTÍSSIMA PACIÈNCIA PER A NO EMBOGIR PER CAUSA DE LA MAREA DE *MERENGUE* QUE ELS HA CAIGUT AL DAMUNT.

Estem, no cal dubtar-ne, davant un llibre d'humor. Humor rabiós. La tesi central seria aquesta: vet aquí uns senyors que prometen coses que no s'acompleixen mai; que diagnostiquen a altres malalties greus que no es produeixen, i que pronostiquen esdeveniments que succeeixen a l'inrevés. *Tips de 'merengue'* no es pot llegir sense fer-se un fart de riure, una mica a l'estil de Tom Sharpe, quan a cada volta de plana esperes les noves desgràcies del trist i desparat Wilt. Aquí ens passa el mateix: gires el full i ja rius, només d'imaginar quins nous disbarats hauran aconplit aquesta colla de profetes messiànics.

PROFECIES INCOMPLIDES

Aquest humor corrosiu no és mèrit dels autors, diguem-ho clar, malgrat que no sigui políticament gaire correcte. Els autors han esmerçat esforços en la tasca ingrata de recercar les perles. Però els humoristes no són ells, sinó els profetes. Resulta impagable retrobar un futbolista tan simbòlic com Roberto Carlos protagonitzant la seqüència en què pronostica el lideratge per al seu equip: «*En diciembre seremos líderes*» anuncia el novembre de 2004. Cinc setmanes més tard pronostica: «*En marzo seremos líderes*». I quan arriba març i el Madrid no ha aconseguit ser líder ni un minut, llança el pronòstic definitiu: «*Ganaremos la Liga*». Com podeu imaginar, cap de les tres profecies no es va complir, com tampoc ni la més petita de les moltes que hi ha en els dos centenars de pàgines de *Tips de 'merengue'*.

PERIODISTES O 'SHOWMEN'?

Cal comprendre el context. Amb Florentino Pérez en la presidència, el

Madrid es va transformar en *galàctic* i al voltant d'aquest miracle van créixer personatges amb opinions delirants, com ara Tomás Roncero i Tomás Guasch, fanàtics del madridisme que en condicions ordinàries farien voleiar la bandera *merengue* al Bernabéu. Però ells formen una raça nova: la de l'ultraficionat que es fa passar per periodista. Gent disposada a dur el seu fanatisme més intens fins a les darreres conseqüències, sense escrúpols ni sentit del ridícul. Disposats a escriure o dir no importa què, sempre que sigui

en favor del seu equip i, no cal dubtar-ho, de la seva butxaca, ja que més que periodistes s'han transformat en *showmen* de la comunicació.

Aquesta obligació ideològica de convertir tot el que toca el Madrid en or i el que fan els seus rivals en carbó els porta a les fites més altes del deliri. Així, podem llegir que Robinho és el nou Pelé («*ganará cinco Balones de Oro en la próxima década*»), però Ronaldinho és només un jugador que de ben segur acabarà sent odiat i colpejat pels aficionats del Barça («*con Ronaldinho, el Barça aspira a la Copa UEFA*»). Roncero i Guasch tenen seguidors. Alfredo Relaño, per exemple: «*¿Por qué es Rijkaard entrenador del Barça? Laporta cogió la guía de teléfonos de Holanda y fue llamando a todos hasta que uno le dijo que sí*».

El més agosarat, però, és un antic porter de futbol, avui presumpte comentarista, Hugo El Loco Gatti, capaç de fer el pronòstic següent: «*Si no gana el Real Madrid la Liga, yo me pego un tiro en el medio del Bernabéu*». No va succeir ni una cosa ni l'altra, però a tothom li queda clar que aquesta gent pateix algun trastorn mental que no sembla transitori.

**Gires el full i ja rius,
només d'imaginar
quins nous disbarats
hauran aconplit aquesta
colla de profetes
messiànics**

TIPS DE 'MERENGUE'. FÉLIX FERNÁNDEZ I ÓSCAR GIRÓ. BROMERA, 2007.

«L'ESFERA»

MÉS FANTÀSTICA CREIX

LOURDES TOLEDO

AQUESTA PRIMAVERA ELS LECTORS MÉS JOVES TENEN UNA CITA AMB L'AVENTURA AMB DOS AUTORS DE RENOM, HERBIE BRENNAN I LAURA GALLEGO, I ELS NOUS TÍTOLS D'«ESFERA». *EL REGNE EN PERILL* I *MANDRÀGORA* GARANTEIXEN ESTONES INOBLIDABLES

AMB UNES AVENTURES QUE TRENQUEN TÒPICS. DESPRÉS DE LA BONA IMPRESSIÓ QUE VA FER A MILERS DE LECTORS –JOVES I NO TANT– *EL PORTAL DELS ELFS*, AQUESTA ÉS UNA NOVA OPORTUNITAT PER A LLEGIR BONA LITERATURA FANTÀSTICA.

Per sort per als lectors, aquesta primavera entren a formar part de la col·lecció «Esfera» dues històries eclèctiques, plenes d'aventures i vertigen en essència. D'una banda, donem la benvinguda al tercer lliurament de la trilogia del veterà creador irlandès Herbie Brennan (Banbridge, Irlanda del Nord, 1940), *El Regne en perill*, i de l'altra, a *Mandràgora*, obra de Laura Gallego (Quart de Poblet, 1977).

Encara que molt més jove que Brennan, Gallego és, ara per ara, una escriptora d'una gran projecció internacional en l'àmbit de la literatura infantil i juvenil amb més d'una vintena de llibres, molts dels quals han estat guardonats. *Mandràgora* és el primer títol que publica en la col·lecció «Esfera», si bé Bromera ja havia editat *Un fantasma amb problemes*, destinat a primers lectors. En aquesta ocasió, doncs, Laura Gallego ens brinda una obra ambientada en l'edat mitjana, a partir d'una història que comença quan el rei Hèctor necessita un savi. És aleshores que Zacaries cobreix la vacant i, juntament amb la seua filla Míriam, descobreix un complot per a destronar el rei, en el qual intervenen poderosos i misteriosos conjurs nigromàntics. L'amor, el misteri, la màgia negra i les conspiracions són, ben mirat, alguns dels ingredients que fan d'aquesta novel·la una història que, per dir-ho amb un tòpic que ací s'escau plenament, atrapa des de les primeres pàgines.

BRENNAN I UNA TRILOGIA EXCEPCIONAL

Com alguna vegada ha dit la crítica, Brennan és un escriptor únic a l'hora de mantenir el suspens, capaç de presentar un trencaclosques en un capítol, la peça que falta en el següent i, tot i això, sor-

prendre els lectors quan més avant completen aquest trencaclosques. Aquesta podria ser, si fa no fa, la radiografia d'*El Regne en perill*, el tercer volum d'una sèrie excepcional, i que ens arriba de nou amb Pyrgus, Henry i el senyor Fogarty, ara en una novel·la plena d'acció i aventura que supera les predecessores.

En aquest nou lliurament de fantasia i emoció, Brennan –que ompli cada pàgina amb una història vertiginosa per als seguidors de les anteriors

i per als nous llegidors– ha creat una trama captivadora que revela, d'una manera gradual i intel·ligent, la informació, per a dur-nos, finalment, a un clímax ben estimulant. Això ocorre mentre la reina Holly Blue sospita de Lord Hairstreak, líder dels Elfs de la Nit, quan aquest li ofereix un tractat de pau. Però mentre discuteixen, els dimonis tramen un colp d'estat.

L'escriptor irlandès –que ha venut set milions i mig d'exemplars de les seues obres en més de cinquanta països– és una esponja d'inquietuds ben diverses, com la psicologia, la hipnosi, la física o la ciència-ficció, les quals es reflecteixen en les seues creacions literàries i garanteixen una invitació a la lectura ben original i atractiva.

Els llibres d'«Esfera» són històries obertes a lectors molt diferents, no sols joves. Amb *El Regne en perill* i *Mandràgora* el ventall de possibilitats de lectura d'«Esfera» augmenta en quantitat i qualitat amb dos autors polifacètics i prolífics, fascinats per la literatura fantàstica, i capaços de transmetre'ns la seua passió amb imaginació i encert literari.

**Herbie Brennan i
Laura Gallego
ens ofereixen
històries fantàstiques
plenes d'intriga i
d'acció trepidant**

MANDRÀGORA. LAURA GALLEGO

EL REGNE EN PERILL. HERBIE BRENNAN

EBROMERA, 2007.

EL MICALET S'OMPLI DE POR

JOSEP MILLO

LUPE ÉS PROFESSORA I MARE DE DUES CRIATURES. SEMPRE HA INTENTAT TRANSMETRE'LS L'AFICIÓ A LA LECTURA I, POTSER PER AIXÒ, LES EXPERIÈNCIES QUE HA VISCUT AL VOLTANT DELS LLIBRES SÓN REALMENT ENCISADORES. L'ÚLTIMA SUCCEÍ FA BEN POC. «COM CADA NIT, ELS VAIG ACOMPANYAR AL LLIT I ENS POSÀREM A LLEGIR. AL CAP D'UNA ESTONA, EM VAIG ACOMIADAR FINS A L'ENDEMÀ. NO HAVIEN PASSAT NI CINC MINUTS QUAN EL BERNAT, DE

HUIT ANYS, EM CRIDÀ I EM DEMANÀ SI EM PODIA QUEDAR UN POQUET AL SEU COSTAT, MENTRE ACABAVA EL CAPÍTOL. EM VA DIR: «ÉS QUE ESTIC UN POC NO SÉ COM. SAPS?, EL XIQUET DE LA NOVEL·LA ACABA DE DESCOBRIR QUE TÉ PODERS MÀGICS. TU CREUS QUE JO TAMBÉ PUC TENIR MÀGIA I NO SABER-HO?». A LA QUAL COSA LI VAIG RESPONDRE QUE, POTSER, EL MILLOR FÓRA ACABAR EL LLIBRE A VEURE QUÈ LI OCORRIA AL PROTAGONISTA.»

Dir que la literatura infantil i juvenil gaudeix d'una salut notable no és cap novetat. Com tampoc no ho és assegurar que una gran part de l'èxit rau, entre altres raons, en la diversitat de l'oferta. Mai no s'havia aconseguit posar a l'abast dels joves lectors un ventall tan variat d'editorials, col·leccions, autors i il·lustradors. De llibres, en una paraula. Una altra cosa ben distinta és que considerem la distància que ens separa d'una situació normalitzada en tots els àmbits.

Però ara no en parlarem, d'això. Hui volem constatar aquest fet positiu i el cúmul d'iniciatives desplegades amb l'objectiu de fer de la lectura un hàbit plaent i permanent. «El Micalet de Por» (www.bromerajove.com) és una d'aquestes iniciatives, una nova proposta editorial que cobreix l'espai dels joveníssims lectors que s'atreveixen a iniciar el tenebrós camí de la narrativa de terror. Òbviament, amb relats i continguts adients, a càrrec d'autors prestigiosos i experts en el tema.

LA POR I ELS INFANTS

M'agrada imaginar l'íntima satisfacció que deuen sentir els clàssics de la literatura de terror quan una col·lecció com aquesta ix a la llum. Comprovar que el gènere en el qual escrigueren les seues millor obres té una bona colla

L'hivernacle del terror i L'herència maleïda són els dos títols que inauguren la col·lecció «El Micalet de Por».

de fans, deu resultar-los reconfortant. Tanmateix, potser hi haurà algú que pense que la por és una emoció massa forta per a deixar-la en mans dels infants. Més encara si coincideixen amb H. P. Lovecraft en què «l'emoció més antiga i més intensa de la humanitat és la por, i la més antiga i intensa de les pors és la por d'allò desconegut».

Evidentment, ni totes les obres són iguals ni, de lluny, són aptes per a tots els públics. Com tampoc no ho és tot el cinema, ni els telediaris, ni uns altres programes televisius, amb totes les seues salses, que embruten amb una impunitat absoluta la mirada de xiquets i xiquetes. De tota manera, ja ho hem dit abans: es tracta d'una col·lecció de llibres amb relats adients, escrits especialment per autors de prestigi.

COMBATRE LA POR DE LLEGIR

Ara bé, com podríem atraure l'interès dels joves lectors cap a les obres d'«El Micalet de Por»? Els que treballen l'animació lectora, dins i fora de les aules, coneixen la importància de les estratègies per a aconseguir que els menuts s'aficionen a llegir i, el que és més important, que mantinguen aquesta afició després de la vida escolar. Les receptes que manegen són ben profitoses i des de les pàgines de *L'Illa* se n'han divulgat contínuament. En general, van dirigides a fer de la lectura un acte normal a casa i a l'aula, procurant que els menuts observen que els pares i mestres lliguen; a convertir la lectura en un acte habitual i diari, tan natural com dormir o caminar; a administrar el temps, com ara reservar a casa una hora per a la lectura, especialment quan els deures comencen a fer-hi acte de presència; a posar al

Un títol enigmàtic,
una ombra sinistra
en la coberta o un perill
imminent que amenaça
el protagonista tenen
un poder de seducció
irresistible

seu abast llibres atractius, amb cobertes suggeridores que responguen als seus gustos; a acompanyar-los a biblioteques, llibreries i fires de llibre, assistir a presentacions i a sessions amb autors... És a dir, tot un paquet de propostes encertadíssimes per a crear un entorn on els llibres siguin presents d'una manera regular i tot invite a posar-se a llegir.

Tanmateix, quan totes les estratègies s'han posat en funcionament, hi ha una sèrie de factors de caràcter individual que fan que el lector, conscientment o inconscient, s'hi llance definitivament. Doncs bé, l'experiència diu que en el cas de les narracions de terror o misteri, aquests factors influeixen d'una manera decisiva. Un títol enigmàtic, una ombra sinistra en la coberta, un perill iminent que amenaça el protagonista...,

**Els relats de terror
poden provocar
una terrible addicció
a la lectura**

etc. tenen un poder de seducció irresistible. La suposada història de por que s'amaga en les seues pàgines és l'ham per a pescar-lo definitivament. La història, i el munt de sensacions i emocions que de segur desencadenarà la lectura.

D'altra banda, no hi ha dubte que les històries de terror faciliten les activitats al voltant del llibre. Davant de títols com *L'hivernacle del terror*, que enceta aquesta col·lecció, qui no portaria a l'aula una simple dròsera i deixaria que els alumnes en descobriren les característiques? Qui no els animaria a construir o imaginar una nau espacial semblant a la que projectava el protagonista? Qui no els invitaria a visitar un hivernacle perquè experimentaren la xafogor que s'hi respira, o preguntaren sobre les plantes carnívores? Qui no els animaria a fer previsions sobre el capítol següent o el desenllaç de la història? Per poc que us hi fixeu, no tardarà a confirmar-se allò que ja sospitava: els relats de terror poden provocar una terrible addicció a la lectura. ■

BORMAC S.L. ARTES GRÁFICAS
 Pol. Industrial El Plá • Carrer de la Trama, 5 • Apd. 127
 Telf.: 96 291 60 30 • Fax: 96 291 63 23
 correo@graficasbormac.net • diseño@graficasbormac.net
 www.graficasbormac.net • 46870 / ONTINYENT (Valencia)

LA MILLOR INVERSIÓ

L'HÀBIT DE LA LECTURA REPORTA

MOLTS BENEFICIS A QUALSEVOL EDAT

Encara que sembla el contrari, no parlarem d'economia, sinó d'una de les millors fórmules per a traure guanys personals a llarg termini. Llegir és una de les formes d'oci més barates que es coneixen. Si no, pensem en la quantitat d'hores que podem passar assaborint una bona novel·la a un preu raonable, o en la possibilitat de recórrer a les biblioteques públiques (gratuïtes!). Però el ben cert és que més de la meitat dels valencians reconeix no llegir mai o quasi mai. És evident que la lectura és una activitat amb prestigi i ben vista per la nostra societat, però no se li reconeix una utilitat pràctica i efectiva. I, en canvi, en té. I molta!

ABANS DE RES...
PER QUÈ LLEGIM?

Es pot llegir per a passar el temps o per una necessitat puntual de conèixer algun tema concret, però, al final, el vertader lector és el que llig per interès propi, perquè li agrada, perquè s'ho passa bé i, senzillament, perquè vol. Quasi sempre s'ensenya a llegir amb una utilitat pràctica concreta, sense tenir en compte que la utilitat principal de la lectura és que constitueix una font inesgotable de satisfacció personal.

ELS BENEFICIS EN LA INFÀNCIA

Està demostrat que els bons lectors acostumen a traure millors notes. Per què? Hi ha moltes raons començant perquè, en general, entenen més ràpidament les explicacions dels llibres escolars i les dels professors. La lectura, a més, els aporta més capacitat per a concentrar-se i també per a retenir, memoritzar i assimilar conceptes nous.

El lector adquireix més vocabulari i s'expressen millor oralment i per escrit. Per altra banda, l'experiència de la lectura els facilita el coneixement d'altres formes de pensar i ser i, per tant, a qui llig li resulta més senzill entendre millor les diferències i el que sent o pensa una altra persona.

Si llegim contes als menuts, aprendran a escoltar i a fixar l'atenció; això els ajudarà a llegir i a escriure més prompte. Saber escoltar és un costum del qual es beneficiaran durant tota l'etapa escolar.

ALERTA AMB ELS ADOLESCENTS!

La lectura és un instrument fonamental en el procés de desenvolupament i maduració personal tant dels infants com dels adults. L'adolescència és el moment crític en què molts xiquets i xiquetes abandonen –potser per sempre– l'hàbit de llegir. Els familiars haurem d'estar molt alerta per a continuar motivant-los, ja que del bon costum de llegir deriven molts

beneficis que ens ajudaran en el dia a dia durant tota la nostra vida.

LLEGIR PER A RELACIONAR-NOS MILLOR

Cal trencar de nou un clixé injust i negatiu, el que mostra el lector com un individu solitari, introvertit, allunyat de la realitat, sense amics i amb molts problemes per a relacionar-se. Perquè precisament la lectura ens pot obrir tot un ventall de possibilitats per a millorar com a persones i per a obrir-nos al món que ens envolta. Les bones lectures sempre ens proporcionen coneixements i ens poden ajudar a trobar la nostra identitat i a consolidar-la.

Llegir ens ensenya a crear judicis i opinions pròpies; alimenta la nostra capacitat de crítica –i d'autocrítica–; ens fa més receptius a les opinions dels altres –i, per tant, més tolerants–, desperta aficions i interessos nous perquè ens posa en contacte amb gent, llocs i costums que desconèixiem; motiva l'aprenentatge; facilita l'expressió d'idees i sentiments; estimula i satisfà la curiositat intel·lectual i científica... I proporciona molts temes de conversa. I tot això ens fa menys dependents i, per tant, més lliures.

Els beneficis s'han de conèixer, s'han d'intuir, s'han de saber, però mai no s'han de dir expressament als xiquets. És suficient que siguem conscients que, en efecte, «llegir és important» i que passem de la teoria a la pràctica. Llegim i llegim-los. És una inversió econòmica i segura que es revalorarà a curt termini i per a tota la vida.

ESPAI PATROCINAT PER LA FUNDACIÓ BROMERA
PER AL FOMENT DE LA LECTURA.
www.fundaciobromera.org

El secret de les cinc llegendes

Llorenç Giménez /
Esperança Martínez

Col. «El Micalet Galàctic», 127
64 pàgs. Bromera, 2007

Tenim ací un esperat llibre de Llorenç ple de rondalles recollides de cap a cap del país. En les seues pàgines hi ha algunes de les històries que el popular contacontes ha escoltat dels grans de diverses comarques valencianes i que ha adaptat després literàriament. És un llibre que té el sabor de les coses cuites a foc lent, a través del qual es pot escoltar i olorar la maror del temps.

El castell de Rel, situat al mig de la serra de la Calderona al poble d'Olocau, guarda una llegenda. Com Xharazad, per a salvar la vida, el nostre protagonista haurà de contar cinc rondalles en dotze segons. Ara bé, heu de saber que la frase «Això va ser i era...» que obri els contes també té la màgia d'aturar el temps.

El llenguatge esdevé ple de vida i molt entenedor per a lectors a partir de 8 anys. A més, sembla que s'escolte la veu de Llorenç narrant. La força de les il·lustracions d'Esperança Martínez aprofundeix en el text i aporta modernitat a les rondalles.

ALMUDENA FRANCÉS

LLORENÇ GIMÉNEZ (Alfàfar, 1954) és un contacontes molt conegut i estimat per grans i menuts. Ha publicat una vintena títols, tots compromesos amb les nostres rondalles i tradicions. En Bromera trobem *Els acudits de Llorenç* i *Els animals agraïts*.

Poemes sense diminutius

Carles Cano / Francesc Giménez

Col. «El Micalet Galàctic», 128
104 pàgs. Bromera, 2007

Amb *Poemes sense diminutius*, Carles Cano enllaça la tradició temàtica de la poesia infantil amb la modernitat estètica de les propostes poètiques més innovadores. Per això, al costat de poemes amb rimes en els versos parells, n'hi ha d'altres amb formes més agosarades entre el joc verbal i la composició visual: un aspecte ben complementat amb els dibuixos de Paco Giménez.

L'obra s'estructura en quatre parts encapçalades per uns títols bastant descriptius: «Del Sol, la Lluna i les estacions», «De l'escola», «Petit bestiari (Amb 2 flors de regal)» i «De tot un poc», amb poemes dedicats a una casa vella, al circ, als contacontes, als mosquits i, fins i tot, amb una cançó de bressol.

En conjunt, estem davant una obra divertida que capta l'interés del lector i que és útil per a introduir els infants (a partir de 10 anys) en el món de les imatges poètiques i en el joc de les paraules amb ritme. Un llibre per a llegir, recitar i jugar.

JOSEP ANTONI FLUIXÀ

CARLES CANO (València, 1957) és autor de nombroses obres de literatura infantil, entre les quals destaquen *Les aventures de Potacornill*, *Llegendes del Sol i de la Lluna*, *L'últim dels dracs*, *Contes rosegats* i *La màquina dels contes*.

La llegenda de l'amulet de jade

Vicent Enric Belda / Ferran Boscà

Col. «El Micalet Galàctic», 129
Premi de Narrativa Infantil
Vicent Silvestre
128 pàgs. Bromera, 2007

El món de Víctor canvia radicalment el dia que mor el seu pare. El protagonista ha de canviar d'escola, de casa i també ha de trobar un treball. N'aconsegueix un a temps parcial en un restaurant xinès, que, regentat pel vell Xi You li reportarà un sou minso però un grapat d'aventures a causa d'una cambrera. La bella i encisadora Li Bei desapareix un dia del restaurant mirant de fugir de dos malcarats que l'acacen. A partir d'ací, Víctor descobrirà en la cambrera, en el vell Xi You i en la presència d'un inquietant amulet, l'origen d'una llegenda centenària.

Ens endinsarem en una història on s'entremesclen els mites ancestrals xinesos amb les màfies modernes europees en una acció trepidant. Amb una fantasia desbordant, Belda també barreja les llegendes amb l'època actual creant un univers personal en què el protagonista haurà de trobar el seu propi camí. A partir de 12 anys.

XAVIER MÍNGUEZ

VICENT ENRIC BELDA (Aguil·lent, 1962) és professor de llengua i literatura. També ha publicat *L'estirp de l'horror*, amb la qual va aconseguir el VII Premi Samaruc a la millor obra juvenil. *La llegenda de l'amulet de jade* és la seua segona novel·la.

Peripècies a la cort

Josep M. Morrerres / Mabel Piérola

Col·lecció «Micalet Teatre», 28

Premi de Teatre Infantil Xaro Vidal

120 pàgs. Bromera, 2007

Amb *Peripècies a la cort*, obra que va merèixer el Premi Xaro Vidal en l'edició de 2006, l'escriptor Josep M. Morrerres s'estrena com a dramaturg, i bé es pot dir que ha estat una provatura ben reeixida. Morrerres ha practicat diversos gèneres com a novel·lista: la narrativa negra, la juvenil, l'eròtica i la històrica.

Per més que la literatura dramàtica té unes regles pròpies, en aquesta peça es poden reconèixer alguns signes propis de l'estil i de les fal·leres de l'autor barceloní, que es troba còmode en la recreació del món medieval, escenari que l'ha temptat en algunes de les seues obres. En aquesta ocasió, Morrerres ha concebut la dramatització lliure d'un episodi que apareix en el *Tirant lo Blanc*, on un filòsof se les ha de veure amb un rei mesquí, i que serveix de pretext perquè l'autor, amb un llenguatge acurat ple de referències literàries i un humor subtil, ens interpel·le sobre qüestions com ara l'honor, la felicitat o la justícia, que són sempre oportunes.

PASQUAL ALAPONT

JOSEP M. MORRERRES (Barcelona, 1952) és professor i crític literari. Ha obtingut, entre altres, el Premi de Literatura Eròtica La Vall d'Albaida dues vegades, per *Cinc Lais: eròtica cavalleresca* i *Anàlisi*, respectivament.

Judici final

Ferran Torrent

Col. «L'Eclèctica», 135

280 pàgs. Bromera-Columna, 2007

En aquesta tercera part de la trilogia que Ferran Torrent va iniciar amb *Societat limitada*, ens trobem a les portes de les eleccions municipals. Cada partit perfila les seues estratègies i Francesc Petit, defenestrat pel Front, intenta pactar amb Juan Lloris, empresari i president del València Club de Futbol, nouvingut al món de la política. La resta de dirigents polítics ho veuen com una intromissió perillosa i estan disposats a impedir qualsevol possibilitat que l'empresari arribe a l'alcaldia. És així com es crearà un complot per assassinar-lo i Liam Yeats, exmilitant de l'IRA, serà contractat per aconseguir-ho.

El detectiu Butxana i el comissari Tordera tornen a formar part de l'acció contractats per Juan Lloris, qui sospita de tot i de tots. Ferran Torrent fa, de nou, bon ús del seu estil àgil i contundent amb una trama colpidora que s'endinsa en els foscos camins de la política.

CAROL BORRÀS

FERRAN TORRENT (Sedaví, 1951) ha guanyat els premis Sant Jordi, Crexells, Serra d'Or i Nacional de la Crítica, entre altres. En Bromera ha publicat bona part de la seua obra. *Societat limitada*, *Espècies protegides* i *La vida en l'abisme* en són els últims títols.

Fugaç

Josep M. Benet i Jornet

Col. «Bromera Teatre», 39

136 pàgs. Bromera, 2007

Estrenada al Teatre Romea de Barcelona el 10 de febrer de 1994 sota la direcció de Rosa Maria Sardà, *Fugaç* suposà, per a bona part de la crítica, la consolidació efectiva d'un dels autors teatrals en català més importants de la nostra època.

Set personatges enraonen una vetllada d'estiu al voltant de la vida. Set personatges la majoria dels quals ja han trobat el sentit i la justificació de l'existència humana. En el rerefons d'aquest diàleg, hi ha també l'existència d'un incest inquietant. Un tema tabú que, no obstant això, no és ni de bon tros l'assumpte principal de la història. Com molt bé assenyalava el prologuista Enric Gallén, el tema central de *Fugaç* és el de les distintes possibilitats o formes d'aprehendre el sentit de la vida. Altra-ment, una tragèdia que duu l'autor «a abordar una reflexió genuïna i delicada sobre l'amor sense barreres ni límits». El mateix Benet i Jornet defineix l'obra com «una història d'amor».

FRANCESC VIADEL

JOSEP M. BENET I JORNET (Barcelona, 1940), considerat un dels autors teatrals més importants, ha rebut el Premi Nacional de Teatre i ha coordinat els guions d'algunes de les sèries de més èxit a TV3, com ara *Nissaga de poder* o *Ventdelplà*.

Gramàtiques extraterrestres

Fernando J. Ballesteros

Col. «Sense Fronteres», 25

Premi Europeu de Divulgació Científica Estudi General

240 pàgs, Bromera-PUV 2007

Com ens enganyem

Joan Garcia del Muro

Col. «Textures», 15

Premi d'Assaig Mancomunitat de la Ribera Alta

208 pàgs. Bromera, 2007

Els déus de fang

Jordi Julià

Col. «Bromera Poesia», 73

Premi de Poesia VAE

112 pàgs. Bromera, 2007

Aquest nou títol de la col·lecció «Sense Fronteres» ens parla de la comunicació amb civilitzacions extraterrestres en vista del que la ciència pot revelar hui en dia. Des del 1959 els científics cerquen senyals de vida intel·ligent provinents d'altres punts de l'univers. La coordinació de tots en el programa SETI és una iniciativa mai vista de treball conjunt d'especialistes i centres de tot el món.

Fernando J. Ballesteros ens explica, de forma clara i amena, les condicions per a la vida, la possibilitat de trobar-les fora de la Terra o com es veu més enllà del nostre sistema planetari. L'escolta de radiotransmissions no ha donat resultats ara per ara, però sí que ha originat molts avenços tècnics i un millor coneixement del cosmos. *Gramàtiques extraterrestres* no podrà respondre a totes les preguntes, però el que sí que és segur és que en despertarà unes altres de noves i, alhora, plantejarà un emocionant repte al lector.

CARLOS MINUESA

La cultura no vacuna contra la barbàrie. Els nazisme es va abatre sobre alemanys i austríacs, els pobles culturalment més avançats de l'època, i com diu Joan Garcia del Muro per boca de Primo Levi «no és que no volgueren veure, és que volien no veure».

Com ens enganyem és un llibre utilíssim i coratjós sobre fenòmens que esgarren l'ànima d'Occident: el pensament únic, la barbàrie dolça o, com diria Sloterdijk, el «feixisme light».

Servint-se d'exemples com ara l'Holocaust, les matances de Rwanda o els vols clandestins de la CIA, Garcia del Muro desmunta els mecanismes de la ceguesa moral induïda i combat el relativisme postmodern.

L'autor veu en aquests símptomes senyals d'un allunyament patològic entre món real i món cultural. En el buit entre l'un i l'altre fermenten les visions narcisistes, el discurs bonista i l'arrasament de tota perspectiva comunitària.

EMILI PIERA

Quan parla de «la generació de la caiguda del Mur», Jordi Julià expressa la desorientació ideològica dels seus coetanis generacionals i algunes constants estètiques. El «realisme reflexiu» —la combinació entre poesia realista, poesia de l'experiència i una subtil línia metafísica— caracteritza aquesta generació. Com a reflex d'aquesta tendència, en *Els déus de fang* esdevé el cronista d'una realitat en què els homes són protagonistes d'una existència trista i mediocre (llegiu «Els dissabtes dels homes» i «L'home que passa»); fa recompte del temps passat («Prínceps blaus», «L'Helenia»), analitza l'anonimat de la vida urbana («Barcelona, ciutat sentimental», «La ciutat prohibida») i, excepcionalment, s'erigeix en testimoni d'excepció de la «desfeta nacional» («La victòria dels altres»). Un llibre escrit majoritàriament en decasíl·labs i alexandrins, de bona factura, que converteix l'autor en una de les veus poètiques més fermes de les nostres lletres.

JULIÀ CAPILLA

FERNANDO J. BALLESTEROS (València, 1969) és investigador i astrònom de la Universitat de València i col·laborador habitual de premsa i ràdio. Entre els seus objectes d'estudi trobem el desenvolupament de diversos telescopis espacials.

JOAN GARCIA DEL MURO (Lleida, 1961) és professor de filosofia. Ha guanyat dues vegades el Premi d'Assaig Mancomunitat de la Ribera Alta: el 2006 amb *Com ens enganyem* i el 1999 amb *El pensament ferit*.

JORDI JULIÀ (Granollers, 1972) és professor de teoria de la literatura i literatura comparada a la Universitat Autònoma de Barcelona. Ha estat guardonat amb diversos premis de poesia i assaig, i ha publicat una dotzena de títols.

Llegendes valencianes

Víctor Labrado / Francesc Santana

Col. «Grans Obres Bromera», 17

144 pàgs. Bromera, 2007

Edicions Bromera incorpora al seu catàleg una nova obra de gran format que recull bona part de l'essència de les nostres terres i ens descobreix el vessant més màgic de comarques i indrets tan diferents com ara Peníscola, el Mondúver, Cocentaina o el Vinalopó. *Llegendes valencianes* és

un volum de mida A4, enquadrat en cartoné i profusament il·lustrat, amb una edició tan acurada com la de les obres semblants que l'han precedida: *Don Quixot de la Manxa* i *Tirant lo Blanc*, adaptacions de Vicente Muñoz Puelles i Josep Palomero i il·lustrades per Manuel Boix. En aquesta ocasió, l'obra reuneix les faules i els éssers fantàstics i misteriosos que formen part de la cultura popular valenciana. Precedida d'un pròleg de Joan Francesc Mira, escrita per Víctor Labrado i il·lustrada per Francesc Santana, aquesta edició posa a l'abast de tots els lectors una part important, però sovint oblidada, de la nostra tradició popular, i contribueix a la difusió i la conservació d'aquest patrimoni cultural tan ric.

Ha estat necessari un treball exhaustiu de recerca, consultant obres diverses i recollint la informació de les fonts orals, per a descriure éssers com ara els nyíols, els butonis, la Quarantamula o l'home dels nassos, així com les llegendes que protagonitzen: «Les dentoles», «El castell de Na Blanca» o «La cova de Benidoleig». El resultat

són uns textos ben suggeridors, acompanyats de magnífiques il·lustracions, elaborades especialment per a aquest volum i que constitueixen, en molts casos, la primera interpretació iconogràfica que s'ha fet d'aquests personatges típics del nostre saber popular. Així, podem conèixer què ocorre als joves que no deixen el ball encara que molesten els veïns (el Trib Real); com poden ser de perilloses les serps que es colen a les cases de nit; què va passar als frares del mas del Pontarró, que enganyaven els camperols, o per què no hem d'anar al llavador de nit.

Víctor Labrado és llicenciat en filologia catalana i escriptor. Ha publicat diverses novel·les i és coautor de l'obra de gran format *Jaume I, el naixement d'un poble* (Bromera, 1998). Francesc Santana és llicenciat en belles arts i treballa d'il·lustrador. Els seus dibuixos, com es pot comprovar en aquest llibre, reflecteixen unes característiques molt personals, entre les quals destaquen el detallisme realista i un tractament accentuat dels aspectes humorístics.

MARINA VERA

PREMIS ALFONS EL MAGNÀNIM 2007

Premi Alfons el Magnànim València de Narrativa

1. Dotació: 30.000 euros i escultura de Ramón de Soto.
2. Extensió mínima: 150 pàgines.
3. Termini de presentació: fins el 30 de juny.
4. L'obra guanyadora serà publicada en l'edició original en Edicions Bromera. De forma simultània, serà traduïda al castellà i publicada en Ediciones Maeva.

www.bromera.com
edicions

bromera

Premi Alfons el Magnànim València de Poesia

1. Dotació: 15.000 euros i escultura de Ramón de Soto.
2. Extensió mínima: 500 versos.
3. Termini de presentació: fins el 30 de juny.
4. L'obra guanyadora serà publicada en Edicions Bromera.

MAEVA

NOVA REVISTA

BROMERA CREA LA REVISTA *TXT* PER A INFORMAR SOBRE LES QÜESTIONS MÉS SIGNIFICATIVES DE L'ACTUALITAT EDUCATIVA.

TXT és una iniciativa amb la qual Bromera aporta elements de reflexió i informació al món de l'ensenyament, justament en un moment en què —a causa de reptes nous com ara canvis legislatius, violència a les aules, integració dels immigrants...— el professorat pot necessitar orientació i informació actualitzada i permanent. La revista, coordinada per Josep Antoni Fluixà, es distribueix gratuïtament a més de 12.000 educadors valencians. També n'hi ha una versió digital a la web www.bromeratxt.com, que amplia i actualitza els continguts.

El primer número analitza en profunditat la LOE, mentre que el foment de la lectura és el tema del segon. Al llarg dels pròxims mesos se'n tractaran molts altres, com els nous currículums de Primària i Secundària o els plans de convivència. A més, la revista conté notícies, comentaris de pàgines web i suggeriments de lectures i pel·lícules especialment interessants per als educadors.

DITES

I SUGGERIMENTS

«*La fortuna premia els audaços.*»

PUBLI VIRGILI

«*L'amor pel propi país és una cosa esplèndida. Però per què aquest amor s'hauria d'aturar a la frontera?*»

PAU CASALS

«*Per a un fanàtic és un traïdor qualsevol que canvia. I és dura la tria entre convertir-se en un fanàtic o convertir-se en un traïdor.*»

AMOS OZ

«*El treball del novel·lista és fer visible amb paraules el que és invisible.*»

MIGUEL ÀNGEL ASTURIAS

«*Tots ens consolem pensant que aquest present no és sinó un pròleg de la bella novel·la del futur.*»

GIOVANNI PAPINI

LA FUNDACIÓ BROMERA CELEBRA EL MES DE LES LLETRES

HA EDITAT UN QUADERN D'ACTIVITATS PER A COMMEMORAR EL DIA DEL LLIBRE INFANTIL I JUVENIL I EL DIA DEL LLIBRE.

Abril està ple de fites literàries: el dia 2, Dia Internacional del Llibre Infantil i Juvenil —aniversari del naixement de l'escriptor danès Hans Christian Andersen— i, el dia 23, Dia Internacional del Llibre i els Drets d'Autor. A fi de difondre aquestes efemèrides, la Fundació Bromera per al Foment de la Lectura ha editat —per cinquè any consecutiu— un quadern d'activitats per a programar aquest mes, que inclou un conte de l'escriptor valencià Enric Lluch il·lustrat a tot color per Toni Cabo. La iniciativa pretén també consolidar el mes d'abril com el mes de la lectura, fomentar l'hàbit lector entre els xiquets i les xiquetes, donar a conèixer els escriptors i les escriptores de literatura infantil i juvenil en valencià i divulgar la vida d'Andersen i la seua obra.

El material, que s'ha distribuït gratuïtament en escoles de Primària, llibreries i biblioteques, pot baixar-se també de la pàgina web de la Fundació (www.fundaciobromera.org).

NOVETATS DE BROMERA.TXT PER AL CURS 07-08

L'EDITORIAL LLANÇA ELS NOUS MATERIALS DIDÀCTICS PER A PRIMÀRIA I SECUNDÀRIA ADAPTATS A LA LLEI ORGÀNICA D'EDUCACIÓ.

Amb motiu de l'entrada en vigor de la nova Llei Orgànica d'Educació (LOE), Bromera.txt adapta els seus materials didàctics a les directrius d'aquesta norma. Així, per al curs 2007-2008 naixen el Projecte Aventura, per a Primària, i el Projecte

Ona, per a Secundària. Ambdós són molt complets i estan formats per llibres de text per als alumnes, guies de recursos didàctics, CD de recursos i quadernets de material complementari. A més, en Primària hi ha disponibles també unes làmines visuals per a penjar a l'aula.

El Projecte Aventura està format per llibres de text amb els continguts de la nova llei per a les àrees de Llengua, Lengua, Matemàtiques i Coneixement del Medi —aquestes darreres també disponibles en castellà, en Algar Editorial. Així, el curs que ve

Bromera llançarà els materials per al primer cicle de Primària. D'acord amb la LOE, els alumnes aprendran a través d'unes unitats didàctiques en les quals la lectura està present en totes les àrees i no sols en les de llengua.

El Projecte Ona —que s'inicia el curs que ve amb els quatre llibres de l'ESO— ofereix nous llibres de *Valencià: llengua i literatura*, uns materials didàctics pensats per a fer bons usuaris de la llengua i per a dotar els alumnes de les competències bàsiques per a la seua formació.

UN RETAULE DE PASSIÓ I MORT

Una de les constants de Josep Lozano és la memòria històrica. Si en *Crim de Germania* s'endinsava en el segle XVI, en *El Mut de la Campana* ens transporta al XVII. Aquesta novel·la, que va ser un dels esdeveniments literaris del 2003, es publica aquest mes de maig en la col·lecció «Els Nostres Autors», amb una introducció i unes propostes didàctiques històriques i lingüístiques elaborades per Vicent Simbor. Així, *El Mut de la Campana* entra a formar part de la «Biblioteca Josep Lozano», que ja recull *Crim de Germania* i *Ribera* i que reunirà a poc a poc tots els títols de l'autor.

El Mut de la Campana narra una història amorosa enmig d'una societat intolerant i plena de prejudicis, contextualitzada amb una mà admirable en una València barroca i convulsa, on, al costat de situacions de disbauxa i sensualitat descarada, es donen moviments de repressió religiosa extrema. Tot això, l'autor ho pinta per mitjà de la veu i les peripècies del protagonista i narrador, fra Bernat, un religiós ambiciós. La seua vida, llevat d'alguns trastorns esporàdics, navega segura en les aigües de la pietat i de la fama de bon orador. Les coses s'emboquen quan una antiga actriu, casada, de pasat fosc, el tempta i l'enreda en el goig i el turment de la carn. La seua existència, des de llavors, serà un vaivé pur: moments de plaer torbador seguits de dubtes i remordiments.

La crònica de l'amor impossible de fra Bernat permet a Josep Lozano la recreació fulgurant d'una ciutat acolorida a través de la descripció magistral de les olors, els colors i els sons de la vida popular, i l'exuberància de la vida aristocràtica. Desfila davant del lector una València on conviuen i xoquen el luxe, la gatzara i el vitalisme hedonista amb la febre inquisidora de les esferes eclesiàstiques i el sentiment religiós i apocalíptic de les masses populars. La integració dels elements populars i el

El retrovisor

FRANCESC CALAFAT

fanatisme s'encarnen admirablement en els personatges folls, com ara el Mut de la Campana i la Monya, que travessen i salpegren aquest retaule de passió i mort, alhora que hi aporten, pel seu deliri, una enorme força dra-

JOSEP LOZANO (Alginet, 1948)

és un dels nostres escriptors més reputats i coneguts, gràcies a la difusió d'alguns dels seus llibres. És autor del llegendari *Crim de Germania* (1980, 2005), que va representar una via nova de novel·lar la història que ha eixamplat amb *El Mut de la Campana* (2003). En els contes d'*Històries naturals* (1982) i en *Ribera* (1990) desenvolupa una literatura més realista i arrelada al món valencià actual. En canvi, amb *Laodamia i altres contes* (1984) i *Ofidi* (1990) desplega una narrativa de component fantàstic. A més, és també un traductor delicat que ens ha acostat pàgines brillants de la literatura francesa.

màtica. Tot plegat, emergeix una església que projecta sobre la societat un imaginari terrorífic i que exposa fins a quin punt els individus són fràgils i indefensos davant la força del seu discurs i poder quotidià.

SIMFONIA NARRATIVA

Si *El Mut de la Campana* es llig molt bé, és perquè Lozano l'ordeix com una simfonia narrativa, amb els components ben orquestrats i els efectes ben graduats, a fi que la tensió dramàtica progresse fins a la carcassa final. En alguns d'aquests moments hi ha algunes de les pàgines més belles del llibre. Així, al costat de les escenes dedicades als folls, són memorables els moments del Carnestoltes, del Corpus i de la València trasbalsada per la pesta, sense oblidar la barreja vertiginosa de luxe i obscenitat, vulgaritat i misèria, fanatisme i violència que desgrana l'autor per oferir-nos una ciutat decadent i turbulenta. Tot plegat, un món vital, confús i tortuós que acabarà autodestruint-se.

Llegir *El Mut de la Campana* és tot un goig, perquè la novel·la és un festival de llenguatge per la seua exuberància i vivacitat, que explota en els termes justos la llengua culta i popular antiga –i no tan antiga–, elaborada de tal manera que no violenta la frase actual ni entrebanca la lectura, ja que l'autor administra amb admirable precisió les cadències d'una llengua flexible i elegant. La gran virtut de Lozano és que assimila la llengua i la cultura del nostre passat fins a un punt que esdevenen amb tota naturalitat llengua i cultura actuals.

Al pot menut
hi ha la bona
confitura

El setmanari del País Valencià

EL PUNT

Amb la

Cultura

Bancaixa

**Si no és bo per a tu,
no és bo per a nosaltres.**